

En godt gjemt skatt

Evaluering av "Faglig analysegruppe for samisk statistikk" og rapportserien "samiske tall forteller"

En godt gjemt skatt

Dato

30.11.2015

Oppdragsgiver

Kommunal og
moderniseringsdepartementet

Prosjektteam Oxford Research

Prosjektleder, senioranalytiker Bjørn Bradstad
Analytiker Marte Tobro
Researcher Vegard Solhjem Knutsen

Ordkraft

Seniorrådgiver Randi Røinaas Lomeland,

Om Oxford Research

Knowledge for a better society

Oxford Research er et nordisk analyseselskap. Vi dokumenterer og utvikler kunnskap gjennom analyser, evalueringer og utredninger slik at politiske og strategiske aktører kan få et bedre grunnlag for sine beslutninger.

Vi kombinerer vitenskapelige arbeidsmetoder med kreativ idéutvikling for å tilføre våre kunder ny kunnskap. Vårt spesialfelt er analyser og evalueringer innen nærings- og regionalutvikling, forskning og utdanning samt velferds- og utdanningspolitikk.

Oxford Research ble grunnlagt i 1995 og har selskaper i Norge, Danmark, Sverige, Finland og Latvia. Oxford Research er en del av Oxfordgruppen og retter sitt arbeid mot det nordiske og det europeiske markedet.

Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4623 Kristiansand
Norge
(+47) 40 00 57 93
post@oxford.no
www.oxford.no

Innhold

1.	Bakgrunn, formål og problemstillinger	5
1.1	Bakgrunn	5
1.1.1	Om «Faglig analysegruppe for samisk statistikk»	5
1.1.2	Om rapportserien «Samiske tall forteller»	5
1.2	Formål og Problemstillinger	6
1.3	Evalueringsmodell	6
2.	Metode	8
2.1	Prosjektetablering	8
2.1.1	Oppstartsmøte	8
2.1.2	Identifisering av dokumenter og eksisterende data	8
2.1.3	Forberede og gjennomføre eksplorative intervjuer	8
2.2	Datainnsamling	9
2.2.1	Litteraturstudier	9
2.2.2	Dybdeintervjuer	9
2.2.3	Spørreundersøkelse	10
2.3	Analyse	11
3.	Relevans	12
3.1	Behov for statistikk og analyser om utviklingstrekk i det samiske samfunnet	12
3.2	Kjennskap til rapportserien	13
3.3	Hyppighet av bruk	14
3.4	Andre bruksområder	15
3.4.1	Forskning og pensum	15
3.4.2	Nyttig i internasjonale sammenhenger	15
3.5	Oppsummering	15
4.	Organisering og effektivitet	16
4.1	Analysegruppens mandat	16
4.1.1	Organisering og rapportering	16
4.1.2	Rapportering og innhold	16
4.2	Hvordan jobber gruppen med faglig utvikling av statistikken?	17
4.3	I hvilken grad er FASS satt sammen på en hensiktsmessig måte?	18
4.4	Samarbeidet mellom FASS, departementet og Sametinget	19
4.5	Dialog med brukerne	19
4.6	Hvordan fungerer rollefordelingen mellom SSBs rapport om samisk statistikk og rapportserien «Samiske tall forteller»?	20
4.7	Har FASS tilstrekkelig med ressurser for å utføre arbeidet?	20
4.7.1	Ressurssituasjonen og muligheter for utvikling	20
4.8	Oppsummering	21
5.	Måloppnåelse og effekt	23
5.1	Brukervennlighet	23

5.2	Tematikk	23
5.3	Hvordan virker rapportene på det offentlige ordsiftet og mediene?	25
5.3.1	Del 1. Medieanalyse – norskspråklige medier	25
5.3.2	Del 2. Mediedekning i samiskspråklige medier	28
5.4	Oppsummering	29
6.	Anbefalinger for videreutvikling	30
6.1	generelle utviklingstiltak	30
6.1.1	Utvikling av analysegruppen	30
6.1.2	Lage kapittel med hovedutviklingstrekk	30
6.1.3	Opplegg for innspill fra KMD og Sametinget	31
6.1.4	Større geografisk spredning av presentasjonene	31
6.1.5	Muligheter til å engasjere personer fra forskningsinstitutter	31
6.1.6	Mer ressurser til kjøp av statistikk fra SSB	31
6.1.7	Oversettelse av rapporten til engelsk	31
6.1.8	Innhenting av internasjonale erfaringer	31
6.2	Strategiske kommunikasjonsiltak for økt oppmerksomhet og bruk av rapportserien	32
6.2.1	Kommunikasjonsstrategi	32
6.2.2	Design og tilgjengeliggjøring av rapportene	32
6.2.3	Strategisk mediehåndtering	32
6.2.4	Egne kommunikasjonskanaler	33
6.2.5	Samarbeidspartneres kommunikasjonskanaler	34
6.2.6	Oppsummering kommunikasjonsiltak	35
7.	Konklusjon	36
7.1	Relevans	36
7.2	Effektivitet og organisering	36
7.3	Måloppnåelse og effekt	37
7.4	Forslag til videreutvikling	37
	Vedlegg 1 - Spørreundersøkelse	38
	Vedlegg 2 – Intervjuguide	43
	Intervjuguide - Om rapportserien «Samiske tall forteller»	43
	Relevans	43
	Effektivitet og organisering (Ikke brukerne)	43
	Måloppnåelse og effekt	44

Figurliste

Figur 1: Evalueringsmodell	7
Figur 2: I hvilken grad har du behov følgende type informasjon om samiske forhold i ditt arbeid? (n = 72)	12
Figur 3: Kjenner du til rapportserien "Samiske tall forteller"? (n=72)	13
Figur 4: Hvordan bruker du rapportserien "Samiske tall forteller"? Mulig å krysse av for flere alternativer (n = 41)	14
Figur 5: Hvor ofte bruker du rapportserien «Samiske tall forteller»? (n = 41)	14
Figur 6: Har du deltatt på presentasjoner av rapportserien "Samiske tall forteller"?	20
Figur 7: I hvilken grad er du enig i følgende påstander om "Samiske tall forteller"? (n = 34)	23
Figur 8: Er det noen relevante temaer som du ikke synes blir tilstrekkelig belyst? (n = 34)	24
Figur 9: Antall medieoppslag i norske medier fordelt per år i perioden 2009 – 2015	26

Tabelliste

Tabell 1 Budsjett for FASS i perioden 2010 til 2015	20
Tabell 2 Medieoppslag fordelt på kanaler	27
Tabell 3 Kilder- papir	27
Tabell 4 Kilder- web	28
Tabell 5 Antall medieoppslag i samiskspråklige medier fordelt per år i perioden 2009 – 2015	28

1. Bakgrunn, formål og problemstillinger

I dette kapitlet gir vi først en kort beskrivelse av «Faglig analysegruppe for samisk statistikk» og rapportserien «Samiske tall forteller». Videre presenteres formålet med evalueringen og hovedproblemstillingene som den tar for seg. Mot slutten av kapitlet settes problemstillingene inn i en evalueringsmodell. Denne viser hvordan vi har sett de ulike problemstillingene i sammenheng, noe som har bidratt til å gi oss en helhetlig tilnærming til evalueringen.

1.1 BAKGRUNN

Evalueringen omfatter både «Faglig analysegruppe for samisk statistikk» og «Samiske tall forteller».

1.1.1 Om «Faglig analysegruppe for samisk statistikk»

”Faglig analysegruppe for samisk statistikk” (FASS) ble etablert 1. oktober 2007, og ble oppnevnt av Sametinget Sametinget og Arbeids- og inkluderingsdepartementet i fellesskap. I retningslinjene for faglig analysegruppe for samisk statistikk påpekes det at *«formålet med faglig analysegruppe for samisk statistikk er å styrke faktagrunnlaget for det årlige budsjett samarbeidet og for vurderinger og beslutninger i konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget.»*

Medlemmene som sitter i gruppen i dag er oppnevnt for perioden 2011- 2015. Sekretariatet er lagt til Samisk Høgskole /Sámi allaskuvla, Kautokeino, som også tildeles midler til dette formålet over statsbudsjettet. I konkurransegrunnlaget påpekes det at Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet er enige om å forlenge virkeperioden for den sittende analysegruppen. Det innebærer at ny analysegruppe først vil bli oppnevnt etter at evalueringen er sluttført.

1.1.2 Om rapportserien «Samiske tall forteller»

Publikasjonen ” Samiske tall forteller” er en serie med årlige rapporter med kommentert samisk statistikk. Rapportene er utarbeidet av den faglige analysegruppa, og skal:

- Gi en oversikt over- og analyse av situasjon og utviklingstrekk i det samiske samfunnet i Norge.
- Bidra til økt kunnskap som kan brukes av regjeringen og Sametinget i det samepolitiske arbeidet, både i konsultasjoner, budsjettforberedelser og tiltaksutvikling.

De som har kunnskapsinteresser knyttet til rapportserien er regjeringen (departementene) og Sametinget, men også andre offentlige beslutningstakere, slik som kommuner, fylkeskommuner, Samisk Høgskole og andre utdanningsinstitusjoner kan ha interesse av materialet fra analysegruppa. Det samme gjelder media.

Rapportserien skal bygge på det som faktisk er tilgjengelig statistikk. Statistikken har i hovedsak en geografisk tilnærming, med vekt på samiske bosettingsområder nord for Saltfjellet (STN-området), og omfatter både kommuner og delkommuneområder. Dette er områder som vurderes som sentrale for å bevare og videreutvikle samisk kultur og næringsliv. Sametinget disponerer særskilte virkemidler for området, og har behov for data som kan belyse virkeområdet. Da det ikke registreres informasjon om etnisk tilhørighet for personer bosatt i Norge, finnes det ikke datagrunnlag for individbasert statistikk om personer med samisk tilhørighet. Definisjonen STN er laget av SSB.

I rapportene varierer vektleggingen av ulike temaer fra år til år. Blant temaer som kan være aktuelle å behandle er:

- Språk
- Oppvekst, utdanning og forskning
- Likestilling
- Helse og sosial, herunder befolkningsutvikling, demografi, inntekt
- Næringer, herunder sysselsetting, næringsstruktur, tradisjonelle næringer
- Miljø- og ressursforvaltning, endringer i det materielle kulturgrunnlaget, deltakelse og innflytelse
- Kulturarbeid og allmennkultur, herunder kunstuttrykk, media
- Sivile samiske samfunn, herunder organisasjons- og institusjonsutvikling

Utgaven fra 2014 ble viet til næringsliv i de samiske områdene, mens hovedtema for årets utgave er utdanning og forskning.

1.2 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

Formålet med dette arbeidet er å evaluere om ordningen med den faglige analysegruppen og om publikasjonen «Samiske tall forteller» er i tråd med de nåværende retningslinjene for gruppen. Nedenfor spesifiseres de hovedproblemstillingene som har blitt belyst i evalueringen:

1. Hvem bruker rapporten?
2. I hvilke sammenheng blir rapporten brukt?
3. Er rapportene brukervennlig?
4. Hvordan virker rapportene på det offentlige ordskiftet og mediene?
5. Fungerer organiseringen av "Faglig analysegruppe for samisk statistikk"?
6. Hvordan er ressursbruken til gruppen?

1.3 EVALUERINGSMODELL

For å være i stand til å se de ulike problemstillingene i forhold til hverandre og gjennomføre en helhetlig analyse, har vi satt evalueringen inn i et mer helhetlig rammeverk.

Dette har blitt gjort ved hjelp av en mer generell og standardisert tilnærming til og modell for evalueringer. Denne er basert på en modifisert versjon av OECDs tilnærming til hvordan evalueringer bør gjennomføres, og illustreres i figur 1.

Figur 1 viser at en evaluering forholder seg til en sosial virkelighet og en faktisk kontekst. Evalueringer bør både vurdere relevans, effektivitet, resultater og effekt samt bærekraft. Hvilke spørsmål som har blitt belyst i tilknytning til disse dimensjonene utdypes i det videre.

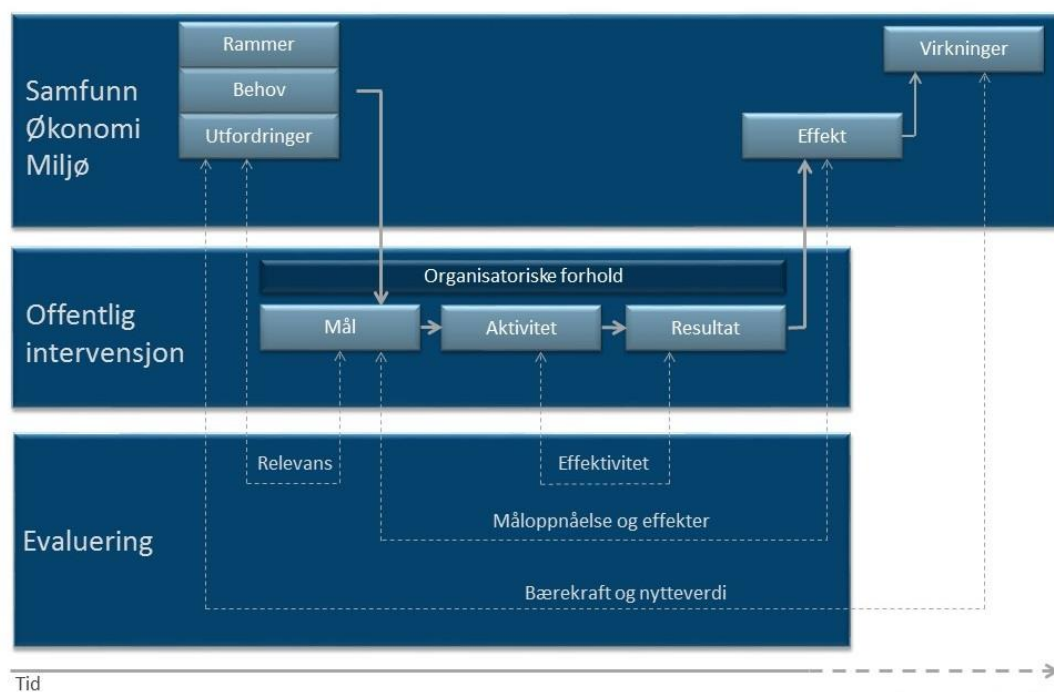
- **Relevans.** I hvilken grad er målsetningene til rapportserien relevante? Er aktivitetene og tiltakene konsistente med hva en ønsker å oppnå av resultater og effekter? Dette spørsmålet innebærer også å undersøke behovet for en rapportserie som spesialiserer seg på samisk statistikk. Blir statistikken brukt i anledning avgjørrelser relatert til den samiske minoriteten? (Problemstilling 1 og 2) Kort sagt er spørsmålet om relevans et spørsmål om man gjør det rette sett i forhold til de målene en har.
- **Effektivitet og organisering.** Hvor kostnadseffektiv er rapportserien? I hvilken grad er den organisert på en hensiktsmessig måte og har en fornuftig rolleavklaring og samarbeid med andre aktører på området? Når vi studerer effektivitet er det organiseringen og innretningen av arbeidet til den faglige analysegruppen for samisk statistikk som står i sentrum (Problemstilling 5 og 6).
- **Måloppnåelse og effekt.** I hvilken grad nås rapportseriens målsetninger, og i hvor stor grad skyldes de oppnådde resultatene rapportserien? Ville ikke resultatene ha blitt oppnådd uten rapportserien (effekt)? Denne delen av evalueringen fokuserer på hvordan rapporten blir brukt. Er den brukervennlig? Og hvordan påvirker rapportserien det offentlige ordskiftet og mediene? (Problemstilling 3 og 4)

- **Bærekraft.** Rapportseriens bærekraft vurderes også. Det handler først og fremst om hva den bidrar med på lang sikt knyttet til de overordnede samfunnsmessige målsetningene? Hva er nytteverdien av innsatsen? Rapportseriens bærekraft er nært knyttet til spørsmålet om relevans. Ordningen er bærekraftig dersom rapporten oppfyller sin målsetting.

Samlet har dette lagt et godt grunnlag for en helhetlig evaluering og en meningsfull diskusjon av de ulike problemstillingene.

I det neste kapitlet presenterer vi den metodiske tilnærmingen som har blitt brukt i evalueringen

Figur 1: Evalueringsmodell

Kilde: Oxford Research AS

2. Metode

Dette kapittelet tar for seg det metodiske opplegget for evalueringen. Kapittelet gir en beskrivelse av prosjektfasene og de metodiske verktøyene som har blitt benyttet i arbeidet. Evalueringen har brukt følgende datakilder:

- Innledende kartlegging og eksplorative intervju
- Dokumentstudier
- Spørreundersøkelser
- Dybdeintervju

I sum mener vi at dette har gitt oss et solid kunnskapsgrunnlag. Videre gir vi en nærmere beskrivelse av evalueringsprosessen samt en utdypende beskrivelse av de ulike metodiske verktøyene. Bruken av flere metodiske verktøy sikrer muligheten til triangulering, og dermed et mest mulig robust og valid datagrunnlag for konklusjoner og anbefalinger.

2.1 PROSJEKTETABLERING

Denne fasen i evalueringen besto av følgende elementer:

- Oppstartsmøte med oppdragsgiver
- Kartlegging/tilsending av eksisterende data/dokumentasjon
- Eksplorative intervjuer

Målsetningen med denne fasen var å etablere prosjektet samt å sørge for en felles forståelse mellom oppdragsgiver og Oxford Research.

2.1.1 Oppstartsmøte

I prosjekter som dette er det alltid viktig å avklare forventninger til arbeidet fra oppdragsgivers side i en tidlig fase. Det ble derfor kort tid etter at Oxford Research ble valgt som tilbyder, arrangert et oppstartsmøte med representanter fra oppdragsgiver. Et slikt møte er viktig å gjennomføre fordi det sikrer at prosjektteamet tidlig i prosessen fanger opp signaler og innspill som kan ha innvirkning på det videre arbeidet.

Gjennom oppstartsmøtet ble det sikret at prosjektteamet fikk en utvidet og tydelig forståelse av hva oppdragsgiver ønsket.

TRIANGULERING

”Litt enkelt sagt går triangulering ut på at man kryssjekker ved hjelp av flere undersøkelsesopplegg. Hvis resultater fra intervjuer, observasjoner og dokumenter peker i samme retning, kan dette bidra til å gi evaluator en vissnet om at informasjonen man har innhentet er riktig”.

Kilde: Sidsel Sverdrup (2002): Evaluering

2.1.2 Identifisering av dokumenter og eksisterende data

I denne fasen var det viktig å opprette kontakt med oppdragsgiver og FASS for å kartlegge hva slags data og informasjon de hadde. Dette inkluderte hovedsakelig selve publikasjonen, tildelingsbrev og årsberetninger.

Informasjon som ble innhentet her utgjorde et viktig datagrunnlag for flere av spørsmålene som prosjektet belyser. Gjennom dokumentstudiene identifiserte vi også rollene og ansvarfordeling i FASS.

2.1.3 Forberede og gjennomføre eksplorative intervjuer

Helt i oppstarten av evalueringen ble det gjennomført to eksplorative intervjuer med henholdsvis presidenten på Sametinget og et av medlemmene i FASS. Hensikten med disse intervjuene var å øke forståelsen og innsikten til evalueringsteamet, slik at det videre arbeidet var tuftet på et robust kunnskapsgrunnlag. I tillegg var det også en anledning til å få kvalitetssikret intervjuguiden for bruk i det videre arbeidet.

samt å få innspill til utarbeidelsen av den elektroniske spørreundersøkelsen.

De eksplorative intervjuene ble gjennomført per telefon på bakgrunn av en semi-strukturert intervjuguide.

2.2 DATAINNSAMLING

Dette er den mest tidkrevende fasen i evalueringsprosjektet. I denne fasen utførte vi all datainnsamling, og vi tok i bruk følgende kilder:

- Litteraturstudie
- Spørreundersøkelse
- Dybdeintervjuer

Ved utarbeidelse av samisk statistikk baserer SSB seg på statistikk knyttet til det som blir beskrevet som sentrale samiske bosetningsområder. Dette geografiske området er definert på bakgrunn av området omfattet av Sametingets tilskuddsordning til næringslivet (STN-området). STN-området består av 21 hele kommuner, og 10 delkommuneområder på grunnkrets-nivå. Av disse kommunene ligger 13 i Finnmark, 14 i Troms og 4 i de nordlige delene av Nordland. STN-området omfatter om lag 14 prosent av befolkningen nord for Saltdalen. Alle byene og større tettsteder ligger utenfor STN-området.¹

I forbindelse med evalueringen har vi også benyttet oss av STN-området som avgrensning for datamaterialet vårt. I enkelte tilfeller har vi vært i kontakt med kommuner hvor kun enkelte grunnkretser er innenfor STN-området.

2.2.1 Litteraturstudier

Litteraturstudier er en sentral metode i oppstarten av evalueringsprosjekter. Arbeidet med foreliggende data er allerede omtalt, men det er

viktig å understreke at denne typen studie foregår gjennom hele evalueringsprosessen. Imidlertid var den særlig viktig innledningsvis for å etablere et kunnskapsgrunnlag som evaluerings-teamet og evalueringsarbeidet har bygget videre på

Vi har gjennomgått relevante dokumenter som belyser gruppens og rapportseriens funksjon og resultater, og som dermed belyser de problemstillinger som tas opp i evalueringen. Sentrale dokumenter har blant annet vært

- Rapportserien «Samiske tall forteller»
- Tildelingsbrev
- Budsjetter
- Årsberetninger for FASS
- Retningslinjene for FASS

2.2.2 Dybdeintervjuer

Dybdeintervjuer med nøkkelinformanter utgjør en avgjørende datakilde i arbeidet med evalueringen. Intervjuene er en særlig viktig datakilde for analysen av rapportseriens brukervennlighet og bruksomfang. Samtidig bidrar intervjuene til å belyse mulig endringer som bør gjøres eller annet som etterlyses av både analysegruppens medlemmer og brukerne

Intervjuene ble gjennomført på bakgrunn av en semi-strukturert intervjuguide, som definerte hvilke hovedtemaer samtalen skulle dreie seg om, samtidig som den åpnet for at dimensjoner og elementer som dukket opp underveis i intervjuet kunne forfølges og utdypes.

Guiden tok utgangspunkt i samtlige evaluerings-spørsmål som evalueringen dekker, men ble tilpasset den enkelte informant med tanke på hva som er relevant ut ifra relasjon og kjennskap til rapportserien og *faglig analysegruppe for samiske tall*. Guidene ble utarbeidet av teamet i fellesskap, og koordinert av prosjektleder. Guiden kan leses i sin helhet i vedlegg 2.

¹ SSB.no 2014

For å rekruttere informanter til intervjuene, ble det utarbeidet en liste med navn og kontaktinformasjon til mulige respondenter. Listen bestod av representanter fra Sametinget, fylkeskommuner, kommuner og fylkesmennene i det geografiske området. Det ble deretter sendt ut i overkant av 40 e-poster med intervjuforespørsel. Disse ble hovedsakelig sendt ut til aktører på ledernivå men også til enkelte på rådgiver og seniorrådgivernivå, samt til politiske aktører.

I tilfeller hvor mottaker av e-posten ikke svarte ble det etter noen dager purret med ny e-post. Deretter ble det purret per telefon. I enkelte tilfeller ble den første kontakten gjort per telefon. Alle informantene fikk intervjuguiden tilsendt per e-post i forkant av intervjuet. Det var mange aktører som ikke kjente til rapportserien, og dermed var det noe vanskelig å rekruttere nok respondenter til intervjuene.

Gjennom evalueringen ble det totalt gjennomført 14 dybdeintervjuer med sentrale aktører. Disse var:

- Leder og medlemmer i den faglige analysegruppen for samiske tall
- Fire sentrale representanter fra Sametinget, hvorav en representerte administrasjonen.
- Tilsammen tre representanter fra to av kommunen i det geografiske området.
- En representant fra Fylkeskommunen i Finnmark
- To representanter fra Fylkesmannen i Finnmark

2.2.3 Spørreundersøkelse

Mange av spørsmålene som evalueringen tar sikte på å undersøke dekkes grundig gjennom spørreundersøkelsen. Undersøkelsen ble gjennomført som en web-basert undersøkelse. Til dette benytter Oxford Research verktøyet Enalyzer. Gjennom Enalyzer har vi tilgang til en

komplett plattform som dekker alt fra de enkle til de mest avanserte behov innen spørreundersøkelser. Undersøkelsen var designet slik at tidligere avgitte svar i spørreskjema ble benyttet videre i spørsmålsstillingen.

Spørreundersøkelsen ble sendt til aktører i:

- Departementer
- Sametinget
- Kommuner
- Fylkeskommuner

Det ble sendt ut en felles spørreundersøkelse men på to ulike måter; en lukket og en åpen.

Til departementene ble det sendt ut en lukket undersøkelse. Det vil si at vi tok utgangspunkt i listen med navn og e-postadresse til aktuelle respondenter levert av KMD. Videre ble det sendt en e-post med følgebrev og link til spørreundersøkelsen, direkte til respondentene på listen. Fordelen med en lukket undersøkelse er at man har oversikt over hvem som har svart og hvem som ikke har svart, dette gir anledning til å sende påminnelse til respondentene som ikke har svart. Det var en rekke ansatte i ulike departement som mottok undersøkelsen, disse ble valgt ut basert på at de var sannsynlige brukere av rapportserien. Respondentene var fra 7 ulike departement:

- Kommunal og moderniseringsdepartementet
- Kulturdepartementet
- Kunnskapsdepartementet
- Barne- og likestillingsdepartementet
- Landbruks- og matdepartementet
- Helse og omsorgsdepartementet
- Klima- og miljødepartementet

Totalt mottok 39 personer undersøkelsen til departementene, svarprosenten var på 53 prosent.

Det ble også sendt ut en åpen undersøkelse. Det vil si at det i forkant ble gjort avtale med nøkkelaktører hos Sametinget, kommuner og fylkeskommuner. Spørreundersøkelsen ble så distribuert videre fra nøkkelaktøren til ansatte i egen organisasjon, ved hjelp av e-post med link. Undersøkelsen er åpen i den forstand at hvem som helst som mottok e-post med link til undersøkelsen kunne svare.

Spørreundersøkelsen ble videresendt til samtlige ansatte på Sametinget. 24 personer herfra har svart på undersøkelsen.

I de ulike kommunene hvor spørreundersøkelsen ble distribuert mangler vi oversikt over hvor mange som har mottatt undersøkelsen. Vi vet imidlertid at 14 har svart. 8 personer har svart ved andre organisasjoner.

I den åpne undersøkelsen vet vi ikke det totale antallet som mottok spørreundersøkelsen og svarprosent. Vi har heller ikke oversikt over hvilke roller de som har svart har i organisasjonen.

I dette ligger det en metodisk svakhet. Det er også rimelig å anta at mange av de som mottok undersøkelsen men ikke kjenner til rapportserien, har valgt å ikke svare. Det kan derfor være problematisk å gi tydelige konklusjoner på omfanget av kjennskap til, og bruk av rapportserien på bakgrunn av spørreundersøkelsen. Likevel har man gjennom både spørreundersøkelsen og intervjuer vært i stand til å danne et bilde

av bruken, og ikke minst hvem som ikke bruker rapportserien.

Det totale antallet fullførte undersøkelser er 70. I tillegg er det 4 respondenter som bare svarte på deler av undersøkelsen. To respondenter ble tatt ut av datamaterialet på grunn av ufullstendig svar. De første to spørsmålene i undersøkelsen var generelle om behov for analyser i dette fagfeltet, det tredje spørsmålet var om respondenten hadde kjennskap til rapportserien. Alle respondentene som svarte at de ikke kjente til rapportserien, avsluttet spørreundersøkelsen her.

2.3 ANALYSE

I denne delen av rapporten vil vi summere opp hovedfunnene i evalueringen og diskutere hva som eventuelt bør gjøres annerledes og hvordan det kan gjøres. Dette innebærer en oppsummerende strategisk analyse av arbeidet som er gjort.

Det er i denne delen av rapporten at problemsstillingene besvares. Viktige spørsmål i den forbindelse er hvilke styrker og svakheter «Faglig analysegruppe for samisk statistikk» og «Samiske tall forteller» har for å oppnå de overordnede målsetningene knyttet til arbeidet? Hvilke muligheter og trusler står en over for med tanke på å nå dem?

For å komme fram til velbegrunnede forslag til forbedringer og tiltak, ser vi på hva som kjennetegner de aktørene som har brukt rapporten.

3. Relevans

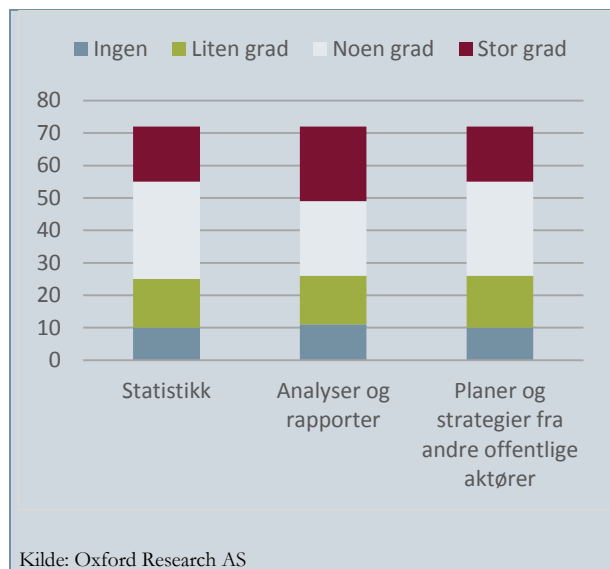
Rapportens relevans dreier seg om hvorvidt rapportserien blir brukt i tiltenkte anledninger, om den treffer målgruppen og målsetningene. I dette kapittelet går vi gjennom behovet for en slik rapportserie, og hvem som faktisk bruker den. Er det behov for en slik rapportserie? Blir rapportserien brukt av de aktørene som er en del av målgruppen? Blir rapportserien brukt i de anledninger som er en del av målsettingen?

3.1 BEHOV FOR STATISTIKK OG ANALYSER OM UTVIKLINGSTREKK I DET SAMISKE SAMFUNNET

Det er vanskelig å kartlegge det fullstendige behovet for informasjon om samepolitiske forhold. Både spørreundersøkelsen og dybdeintervjuene gjennomført i sammenheng med denne rapporten ble besvart av aktører som sannsynligvis har behov for slik informasjon i sitt arbeid. Så av de som ble spurt svarte 93 % at det var behov for en slik rapportserie. De som ikke mente det var behov begrunnet dette med at det var for få brukere, eller at de ikke hadde behov for slike analyser i eget arbeid.

Blant respondentene i vår undersøkelse traff vi slik at de fleste hadde noe behov for slik informasjon. Dette behovet er i stor grad korrelert med de som har kjennskap til rapportserien.

Figur 2: I hvilken grad har du behov følgende type informasjon om samiske forhold i ditt arbeid? (n = 72)

De fleste som har behov for slik informasjon understreker viktigheten av faglig dokumentasjon som argument i det politiske arbeidet. I intervjuene har det blitt nevnt at med et slikt faglig grunnlag kan man underbygge argumenter, og unngå unødvendige diskusjoner i konsultasjoner. Det blir også pekt ut som en av de eneste kildene forskningsmiljøene kan bruke som kilde.

Det behovet denne rapportserien dekker er analyser som følger utvikling over tid, og mer grundig kommentering av statistikk. Dette blir ikke dekket godt andre steder.

Det finnes en rekke andre kilder til informasjon om samiske forhold. 70 % av de som svarte på undersøkelsen rapporterer at de også bruker andre kilder til analyser og statistikk i sitt arbeid. Dette er eksempler på kilder nevnt av respondentene.

- Samisk statistikk fra SSB (utgis hvert andre år)
- Relevante publikasjoner Samisk høgskole
- Relevante publikasjoner fra UiT
- Gáldu čálá
- Norut-rapporter
- Nordlandsforskning
- Origo Nord
- Sametinget
- Kostra, Kommunebarometret
- Evalueringer og analyser bestilt av ulike offentlig etater
- Same- og minoritetspolitikk, avdeling i KMD
- Sosiale medier
- Grunnskolens Informasjonssystem (GSI)
- Totalregnskap for reindriften
- Ressursregnskap i reindriften

3.2 KJENNSKAP TIL RAPPORTSERIEN

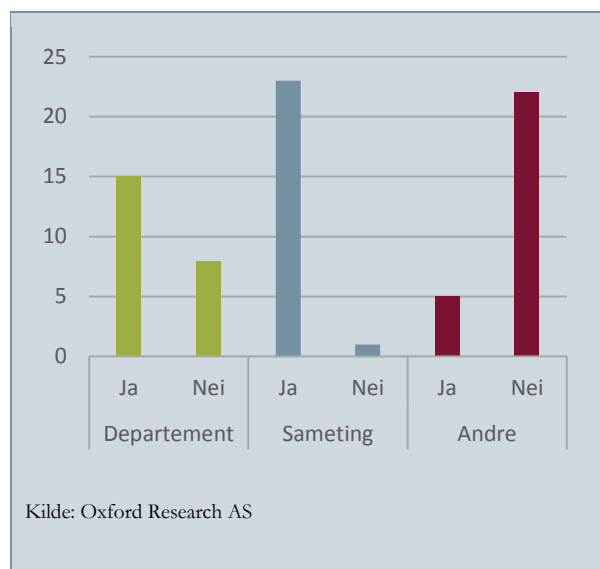
Vi har fått bekreftet gjennom både intervjuer og spørreundersøkelser at kjennskapen til rapportserien varierer veldig mellom ulike institusjoner. Formålet til rapportserien peker ut de som er hovedmålgruppen:

«Formålet med faglig analysegruppe for samisk statistikk er å styrke faktagrunnlaget for det årlige budsjett samarbeidet og for vurderinger og beslutninger i konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget.»

Rapportserien skal altså være et verktøy for det samepolitiske arbeidet, for statlige myndigheter og Sametinget. Gjennom både intervju og undersøkelser har vi fått bekreftet at det er god kjennskap til rapportserien hos departement, og spesielt god kjennskap blant ansatte i Sametinget. Dette bekrefter at rapportserien treffer sin målgruppe.

Det er mindre kjennskap til rapportserien blant andre offentlige institusjoner i det samepolitiske området (her: STN-området). Gjennom både spørreundersøkelser og intervjuer har vi avdekket at rapporten blir brukt i mindre grad i disse institusjonene, med noen unntak. Her er det stort potensiale for utvidet bruk. Dette gjelder blant annet kommuner, fylkeskommune og fylkesmannen. Noen uttrykker likevel ønske om økt bruk, og om å bli mer involvert i utvelgelse av temaer som det skrives om. Det er mange av disse institusjonene som har mye kunnskap og data om det samepolitiske arbeidet som kunne vært potensielt materiale for FASS.

Figur 3: Kjenner du til rapportserien "Samiske tall forteller"? (n=72)

Rapporten blir i noen grad markedsført til de ulike institusjonene. Ved lanseringen av rapportserien blir det sendt ut kopier til de fleste kommuner og organisasjoner som er relevante, men det virker som det ikke er tilstrekkelig for å skape kjennskap til rapportserien. Rapportserien blir trykket i et opplag på omtrent 500 eksemplarer per utgivelse. Og denne mengden forsvinner i løpet av året, så rapportserien er tilgjengelig. Det er også mulig å laste ned elek-

tronisk versjon av rapportserien, men vi har ikke mulighet til å se antall nedlastninger.

3.3 HYPPIGHET AV BRUK

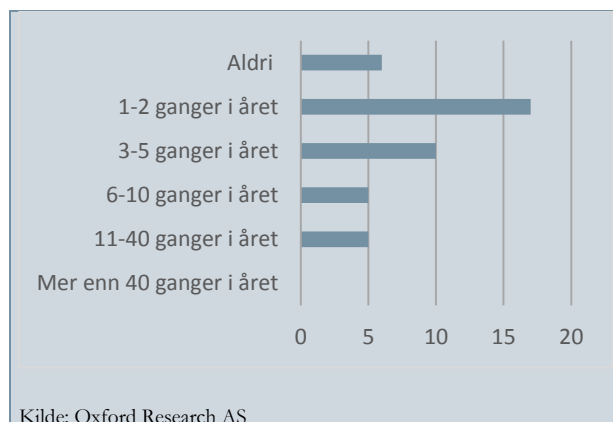
Bruken av rapportserien varierer i stor grad. Oppsummert er det mange som leser rapportserien når den kommer, men bruker den ikke ofte gjennom året. Men det finnes noen «superbrukere», som benytter seg av rapportserien hyppig. Denne spørreundersøkelsen dekker ikke forskningsinstitusjoner, men gjennom intervjuer har vi fått inntrykk av at det er flere «superbrukere» der i disse institusjonene. Dette vil bli diskutert nærmere i neste delkapittel.

Rapportserien blir brukt i en rekke sammenhenger. Som vi ser av figuren under er det vanligst å bruke den som kilde i saksbehandling eller som oppslagsverk. Bruksområdene passer godt med målsetningen om at rapportserien skal fungere som verktøy og faktagrunnlag for det årlige budsjett samarbeidet, og for vurderinger og beslutninger i konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget.

Figur 4: Hvordan bruker du rapportserien "Samiske tall forteller"? Mulig å krysse av for flere alternativer (n = 41)

Figur 5: Hvor ofte bruker du rapportserien «Samiske tall forteller»? (n = 41)

I tillegg til bruksområdene i de ulike alternativene, oppgis det at respondentene bruker rapportserien som

- Generelt informasjonsgrunnlag
- Som felles kunnskapsbase
- For å dele informasjon med andre eksterne interessenter
- I forbindelse med taler og leserinnlegg
- Bruker den fordi man har interesse for temaene som dekkes.

3.4 ANDRE BRUKSOMRÅDER

3.4.1 Forskning og pensum

En stor bruker av rapportserien er UoH- sektoren. De fleste medlemmene av FASS kommer fra ulike institusjoner for høyere utdanning, og rapportserien er godt forankret hos disse institusjonene. Her kan rapportserien ofte bli brukt som referanse.

På Samisk høyskole blir rapportserien også brukt som pensum. Rapportserien er en av de veldig få kildene til faglitteratur på samisk, og er derfor nyttig i undervisningen.

3.4.2 Nyttig i internasjonale sammenhenger

Mange vi har snakket med forteller at de ønsker at rapportserien også oversettes til engelsk. Både forskningsmiljøer og politikere rapporterer at det ville vært nyttig forskning å dele med andre urbefolkninger internasjonalt. Det er mange der som kunne hatt interesse av arbeidet.

3.5 OPPSUMMERING

Konklusjonen i dette kapitlet er at rapportserien når de målgruppene som er spesifisert i formålet. Dette gjelder Sametinget og departementer. Spesielt Sametinget er en stor brukergruppe, hvor rapportserien er godt kjent blant de ansatte. Andre institusjoner bruker rapportserien i mindre grad. Med noen unntak er rapportserien lite kjent utenfor Sametinget, departementene og forskningsinstitusjoner.

Videre har vi avdekket at det finnes en håndfull «superbrukere» av rapportserien som bruker den nesten ukentlig i sitt arbeid. Men de fleste bruker den bare 1-5 ganger i året.

Rapportserien brukes først og fremst som kilde i saksbehandling og som oppslagsverk. Rapportserien er også mye brukt som argumentasjon i saksføring i Sametinget. Det blir sett på som en stor fordel å kunne henvise til forskningen, og dermed slippe mange unødvendige diskusjoner.

4. Organisering og effektivitet

I dette kapittelet går vi nærmere inn på dimensjonen organisering og effektivitet. Dette handler først og fremst om hvordan arbeidet og sammensetningen av «Faglig analysegruppe for samisk statistikk» (FASS) fungerer, hvordan samarbeidet er med departementene og Sametinget, samt i hvilken grad FASS har tilstrekkelig med ressurser til å utføre arbeidet. Mer detaljert vil vi i kapittelet se nærmere på følgende spørsmål:

- Hvordan jobber gruppen med faglig utvikling av statistikken?
- I hvilken grad er FASS satt sammen på en hensiktsmessig måte?
- Hvordan er samarbeidet mellom FASS og departementet?
- Hvilken dialog har FASS med brukerne?
- Hvordan fungerer rollefordelingen mellom SSBs rapport om samisk statistikk og rapportserien «Samiske tall forteller»?
- I hvilken grad har FASS tilstrekkelig med ressurser for å utføre arbeidet? På hvilken måte kunne en utvikle rapportserien dersom gruppen fikk mer midler tilgjengelig?

I det videre går vi nærmere inn på disse dimensjonene. Grunnlaget for framstillingen er særlig de intervjuene som er gjennomført med samtlige medlemmer av FASS, men vi trekker også på intervjuer med noen brukere.

For kunne vurdere det arbeidet som FASS gjør, er det vesentlig å ha en oversikt over hva som er gruppens mandat. Før vi går inn på de enkelte problemstillingene vil vi derfor kort presentere mandatet. Dette danner de sentrale vurderingskriteriene for vår vurdering av FASS sin innsats og hvordan organisering av arbeidet påvirker de resultatene som oppnås.

4.1 ANALYSEGRUPPENS MANDAT

Mandatet for FASS er gitt i paragraf to i dokumentet ”Retningslinjer - Faglig analysegruppe for samisk statistikk”². Den videre framstillingen her bygger på denne.

4.1.1 Organisering og rapportering

Faglig analysegruppe for samisk statistikk er faglig selvstendig og uavhengig. Analysegruppen etablerer selv kontakt og samarbeid med relevante faglige miljøer og institusjoner.

Faglig analysegruppe skal innen 1. oktober hvert år legge fram en rapport til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet³, og Sametinget. Rapporten skal, så langt som mulig, gi oversikt over- og analyse av situasjon og utviklingstrekk i det samiske samfunnet i Norge. Rapporten legges til grunn for det årlige budsjettarbeidet og for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget.

4.1.2 Rapportering og innhold

Analysegruppen kan drøfte og formidle sine funn gjennom faglige artikler og kronikker, og gruppen kan invitere til og delta i faglige konferanser, seminarer og lignende. Analysegruppen har ansvaret for å utvikle og jevnlig forbedre metoder for presentasjon av oversikter og analyser i de årlige rapportene. Rapporten bør i størst mulig grad være sammenlignbar fra en periode til en annen. Utarbeidelsen av rapporten skal ta utgangspunkt i foreliggende statistikk

² <https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/samepolitikk/midtpalte/retningslinjer---faglig-analysegruppe-fo/id535567/>

³ Nå Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)

og/eller annen relevant data og informasjon fra evaluerings-, utrednings- og forskningsarbeid.

Analysegruppen har ansvaret for å fremskaffe foreliggende statistikk og nødvendig data og informasjon for utarbeidelse av rapporten. Analysegruppen bestemmer selv hvilke temaer som behandles i de årlige rapportene. Blant temaer som kan være aktuelle å behandle er:

- Språk
- Oppvekst, utdanning og forskning
- Likestilling
- Helse og sosial, herunder befolkningsutvikling, demografi, inntekt
- Næringer, herunder sysselsetting, næringsstruktur, tradisjonelle næringer
- Miljø- og ressursforvaltning, endringer i det materielle kulturgrunnlaget, deltakelse og innflytelse
- Kulturarbeid og allmennkultur, herunder kunstuttrykk, media
- Sivile samiske samfunn, herunder organisasjons- og institusjonsutvikling

Analysegruppen kan påpeke mangel på kilde- og kunnskapsgrunnlag og behov for utvikling av statistikk innen temaer gruppen anser for relevante. Analysegruppen kan bli bedt om utfyllende vurderinger og eventuelt nærmere bearbeidelse av deler av materialet i forhold til særlige behov som Regjeringen og Sametinget måtte ha.

4.2 HVORDAN JOBBER GRUPPEN MED FAGLIG UTVIKLING AV STATISTIKKEN?

Fra oppstarten av arbeidet med rapportserien har det skjedd en gradvis utvikling av statistikken. I begynnelsen av perioden var det mer tilfeldig hvem som skrev de ulike bidragene, mens en nå i større grad bruker de som er te-

matiske eksperter på bestemte områder. En medvirkende årsak til dette er at en har en sammensetning av referansegruppen som dekker mange av de relevante områdene på en god måte samt at en over tid har opparbeidet seg en svært god oversikt over aktuelle bidragsytere innenfor de mest relevante tematiske områdene.

Arbeidet med rapportserien skjer gjennom en fastlagt årlig prosedyre. Denne prosedyren er knyttet til 3-4 årlige møter i analysegruppen:

- Det første møtet sammenfaller med presentasjonen av årets rapport. På dette møtet diskuterer en innspillene til mulige temaer og lager en grovplan for neste års rapport. Dette er både knyttet til temaer og hvem hvilke personer en ønsker skal bidra. Deretter tas det kontakt med de ønskede personene, og en får den endelige bidragslisten på plass før jul.
- Artikkelforfatterne sender sitt første utkast i februar /mars. Etter dette har analysegruppen et møte nummer to der de inviterer alle forfatterne. På dette møtet presenterer artikkelforfatterne sine bidrag, og analysegruppen stiller spørsmål og kommer med innspill. Dette er både knyttet til det faglige innholdet, statistiske elementer og hvordan artikkelen fungerer i forhold til språk og kommunikasjon.
- Basert på tilbakemeldingene fra FASS lager artikkelforfatterne et 2. utkast. Når dette utkastet er klart går medlemmene i analysegruppen grundig gjennom det. Dette gjelder både i forhold til det faglige, men i denne diskusjonen er en også svært opptatt av hvordan det språklige og kommunikasjonsmessige er. En legger stor vekt på at det skal benyttes et språk som er lett å forstå, som det har blitt fokusert stadig sterkere på siden oppstarten. En har også tett oppfølging av artikkelforfatterne underveis

hvis det er spørsmål som de ønsker å diskutere.

- Basert på de tilbakemeldingene som analysegruppen har på det andre utkastet, lager forfatterne et endelig utkast. Analysegruppen har et tredje møte når alle bidragene er endelig på plass. Da diskuterer en slutføringen av årets rapport.

Fordeelingen av artikler skjer med utgangspunkt i den tematiske spisskompetansen som medlemmene i analysegruppen har. I tillegg er det slik at SSBs medlem har et særlig ansvar for å gi tilbakemeldinger knyttet til det statistikkfaglige og utviklingen av datagrunnlaget.

Historisk har den samiske befolkningen blitt utsatt for stigmatisering og marginalisering. Dette innebærer at noen av de temaene som tas opp i rapportserien er litt følsomme. For FASS innebærer det at en må finne en balansegang i forhold til hvilke temaer som tas opp og hvordan det gjøres. FASS er svært oppmerksomme på denne problemstillingen, og jobber bevisst med vinkling og formidling knyttet til hvordan en kan håndtere dette. Sammenlignet med hvordan det var ved oppstart av arbeidet med rapportserien er det i større grad en bredere aksept for det arbeidet analysegruppen står bak.

En del av det faglige utviklingsarbeidet som analysegruppen gjør er å påpeke mangel på kilde- og kunnskapsgrunnlag samt behov for utvikling av statistikk innen ulike temaer. Dette oppleves som nyttig for forskere, og gir dem ideer til problemstillinger som de kan se nærmere på.

4.3 I HVILKEN GRAD ER FASS SATT SAMMEN PÅ EN HENSIKTSMESSIG MÅTE?

FASS har selv ikke noen innflytelse over hvordan gruppen settes sammen. I paragraf to i do-

kumentet "Retningslinjer - Faglig analysegruppe for samisk statistikk" påpekes det at det er Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (er nå innlemmet i KMD) og Sametinget som i fellesskap oppnevner, nestleder og 3 medlemmer til analysegruppen. Leder, nestleder og medlemmer oppnevnes for fire år av gangen, og departementet har ansvaret for de praktiske forhold knyttet til oppnevningen.

Per i dag består medlemmene i analysegruppen av representanter fra Samisk høyskole (leder) UiT Norges arktiske universitet (nestleder og medlem), Universitetet i Nordland (medlem) og Statistisk Sentralbyrå (medlem). Denne sammensetningen innebærer at en har god geografisk dekning og innpass hos de sentrale kunnskapsinstitusjonene.

Et annet forhold som er viktig for hvordan analysegruppen fungerer er kontinuitet. Alle medlemmene i analysegruppen har deltatt i arbeidet over tid. Dette gjør at en har klart å bygge "stein på stein" og få til en kontinuerlig utvikling av rapportserien og grunnlaget for den.

Når det gjelder de ulike medlemmenes faglige bakgrunn, dekker de et bredt spekter. En er dermed i stand til å dekke de områdene som er nevnt i mandatet for gruppen på en god måte. Dette innebærer at medlemmene i analysegruppen:

- Selv er i stand til å skrive artikler knyttet til et bredt spekter av områder.
- I stor grad vil være i stand til å gi artikkelforfatterne relevante faglige tilbakemeldinger på de ulike artiklene.

En konsekvens av den faglige og geografiske spredningen på medlemmene i analysegruppen er at en har svært god oversikt over både hvem som det tematisk sett er relevant å spørre om bidrag, og hvem hos de sentrale forsknings- og utdanningsinstitusjonene som driver med rele-

vant forskning. For å finne fram til de mest relevante bidragsyterne baserer gruppen seg på en kombinasjon av:

- Den oversikten medlemmene i gruppen selv har over relevante aktører
- Tidligere erfaringer med de ulike forfatterne
- Innspill fra kolleger og bruk av deres nettverk.

Samlet sett gjør det at en i stor grad har oversikt over alle de personene som er relevante å spørre om bidrag. Dersom det oppnevnes nye medlemmer i analysegruppen er det viktig å sørge for at en bevarer denne oversikten. Dette bør være uproblematisk gjennom å holde kontakten med de medlemmene som slutter og be om innspill fra dem.

4.4 SAMARBEIDET MELLOM FASS, DEPARTEMENTET OG SAMETINGET

Intervjuene med medlemmene i analysegruppen viser at det er et godt forhold mellom FASS og departementet og Sametinget. Mer operativt er det først og fremst kontakt mellom FASS og departementene i forbindelse med lanseringen av den årlige rapportserien. I den forbindelse har en også tett kontakt med Sametinget, og det er på lanseringen en får de fleste innspillene både fra departementene og Sametinget knyttet til hva som bør fokuseres på tematisk.

Ut over lanseringen er det relativt liten kontakt mellom FASS og departementene og Sametinget, men dette oppleves av medlemmene i analysegruppen som relativt uproblematisk. Gruppen har et klart mandat og jobber selvstendig ut fra det. Dette innebærer at en i stor grad oppfyller den delen av mandatet som er knyttet til at gruppen skal være ”*faglig selvstendig og uavhengig*”, jmf § 2 i mandatet for FASS.

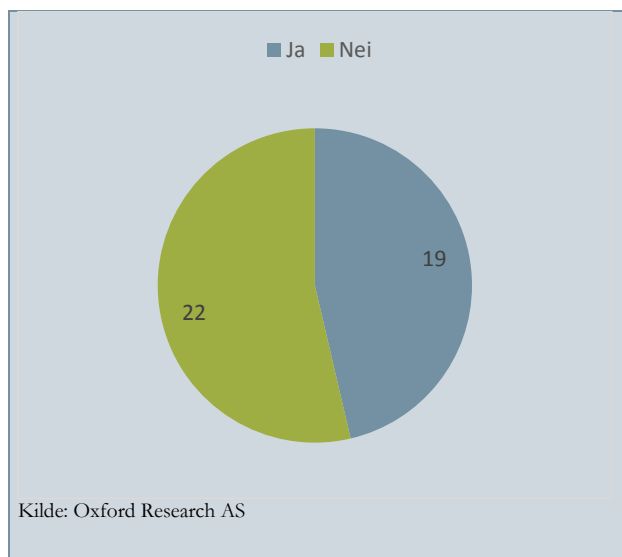
For å lage en rapport som er mest mulig relevant for politikkutvikling, ønsker FASS å få enda flere innspill fra departementene og Sametinget til mulige temaer. En har fått noen innspill, men ønsker seg flere – særlig fra Sametinget. Det vil kunne gi en mer dagsaktuell rapport og større verdi som fundament for politikkutvikling. For å utarbeide en best mulig rapportserie, ønsker FASS gjerne å få toårsplaner fra Sametinget knyttet til hva de har behov for. Dette vil bidra til å styrke arbeidets relevans ytterligere.

4.5 DIALOG MED BRUKERNE

Våre intervjuer viser at dialogen med brukerne først og fremst foregår i forbindelse med lanseringen av rapportserien. Dialogen er primært med departementet og Sametinget knyttet til ulike tematiske områder, men ellers er det lite systematisk dialog med de øvrige brukerne i forhold til deres behov. En får imidlertid inn noen innspill gjennom mer uformelle samtaler. Når det gjelder departementene, er det en egen presentasjon for disse. Det gjør at en blir godt i stand til å bidra over for disse samt kartlegge hva de har behov for videre.

Muligheten for å få innspill om brukervennlighet og behov er nært knyttet til hvordan rapportserien presenteres. I figuren under vises det hvor mange av surveymottakerne som har deltatt på presentasjoner av rapportserien. I underkant av halvparten av respondentene har gjort dette, noe som viser at det kan være grunnlag for å ta noen grep her. Vi kommer nærmere tilbake til dette i kapittel 6.

Figur 6: Har du deltatt på presentasjoner av rapportserien "Samiske tall forteller"?

4.6 HVORDAN FUNGERER ROLLEFORDELINGEN MELLOM SSBs RAPPORT OM SAMISK STATISTIKK OG RAPPORTSERIEN «SAMISKE TALL FORTELLER»?

Ut fra Oxford Research sin vurdering fungerer rollefordelingen mellom SSBs rapport om samisk statistikk og rapportserien "Samiske tall forteller" godt. De to arbeidene er separate arbeider som hver på sin måte gir viktige bidrag og utfyller hverandre. SSBs rapport kommer ikke hvert år, og består først og fremst av ikke kommentert statistikk. Det gjør at de to arbeidene utfyller hverandre.

I forhold til den mer generelle utviklingen av rapportserien har SSBs bidrag spilt en viktig rolle. Blant annet har SSB laget en definisjon av STN-området. Dette er et grafisk område som ikke finnes. Fordi en ikke har anledning til å lage statistikk på etnisk grunnlag i Norge, har STN-området vært sentralt. Det er det nær-

meste en kommer et samisk område, og en har brukt dette som grunnlag i rapportserien.

4.7 HAR FASS TILSTREKKELIG MED RESSURSER FOR Å UTFØRE ARBEIDET?

Gitt de ressursene analysegruppen har, har en valgt å legge ressursene i selve rapportserien. I tabellen under gis de en oversikt over de midlene analysegruppen har hatt tilgjengelig i perioden fra 2010 til 2015.

Tabell 1 Budsjett for FASS i perioden 2010 til 2015

Årstall	Budsjett
2015	1 236 000 kr
2014	1 127 000 kr
2013	1 127 000 kr
2012	1 127 000 kr
2011	1 105 000 kr
2010	840 000 kr

Ut fra Oxford Research sin vurdering gir rapportserien «Samiske tall forteller» svært god valuta for pengene. Det legges ned et betydelig arbeid fra analysegruppen sin side, og det er et sterkt personlig engasjement knyttet til arbeidet. En konsekvens av dette er at analysegruppen jobber effektivt ut fra de ressursene som en har.

4.7.1 Ressurssituasjonen og muligheter for utvikling

I forhold til analysegruppens arbeid og måloppnåelse, er det flere utviklingsmuligheter som henger sammen med ressurssituasjonen. Der som analysegruppen får tilgang på et større prosjekt åpner det seg opp flere muligheter:

Sterkere fokus på kommunikasjon og formidling

Som det påpekes i kapittel 3 er kjennskapen til rapportserien begrenset og det er også relativt få som har deltatt på presentasjoner av den. For å få til økt kjennskap om rapportserien anbefaler Oxford Research at en bruker en noe større andelen av dagens budsjett på kommunikasjons- og formidlingstiltak. Skal en imidlertid være i stand til å gjøre noen større grep på kommunikasjons- og formidlingssiden, krever det at analysegruppen tilføres mer ressurser til dette. Dette vil være svært viktig med tanke på å øke bruken og «avkastningen» av rapportserien. Vi kommer nærmere tilbake til dette i kapittel 5 og 6.

Muligheter til å engasjere personer fra forskningsinstitutter

Gitt den budsjetttrammen som den faglige analysegruppen har i dag, er det utfordrende for analysegruppen å engasjere personer som arbeider ved forskningsinstitutter. Disse har høyere timepriser enn hva som er tilfelle for personer ved universiteter og høyskoler, noe som gjør at de relativt sett bruker en større andel av det tilgjengelige budsjettet. For å kunne engasjere personer fra forskningsinstituttene i større grad, vil det være nødvendig at analysegruppens budsjett økes noe.

Egen statistikkproduksjon

I mandatet legges det opp til at en kun benytte sekundærdata. Ut fra faglige utviklingsmuligheter har FASS et behov for å lage statistikk selv eller samle inn data på egenhånd. På noen områder er dette det eneste alternativet dersom en skal være i stand til å få dem belyst.

Innsamling av egne data er imidlertid kostnads-krevende, og dersom en skal gjøre det krever det mere ressurser. Så langt har FASS samlet

inn egne data selv noen ganger når de har hatt ekstra midler. I tillegg har forfattere selv gått gjennom arkiver og laget statistikk i noen tilfeller. Dette er ikke noe en kan forvente, og det gir heller ikke en systematisk statistikkproduksjon.

Et annet moment i forhold til statistikksituasjonen er det grunnlaget som finnes hos SSB. Det finnes mye statistikk tilgjengelig, men tilretteleggingen koster penger. Det ligger dermed noen begrensinger på hva en har råd til å benytte, noe som igjen går ut over analysemulighetene. Rapportserien ville ha blitt bedre dersom en hadde hatt ressurser til å utnytte flere av de mulighetene som eksisterer hos SSB, men som koster penger.

Rapportene på flere språk

Internasjonalt er det også et fokus på minoriteter. For å formidle hva som skjer i Norge på feltet både over for offentlige aktører og forskningsmiljøer hadde det vært ønskelig å få rapporten oversatt til engelsk. Da vil materialet kunne brukes i en rekke sammenhenger, men det vil koste penger å lage en oversettelse.

Per i dag finnes det få læremidler ved universiteter og høyskoler på samisk. Som et verktøy for språkutvikling vil det være en mulighet å lage rapportene på alle de tre samiske språkene.

4.8 OPPSUMMERING

Ut fra Oxford Research sin vurdering gir rapportserien «Samiske tall forteller» svært god valuta for pengene. Det legges ned et betydelig arbeid fra analysegruppen sin side, og det er et sterkt personlig engasjement knyttet til arbeidet. En konsekvens av dette er at analysegruppen jobber effektivt ut fra de ressursene som en har.

Evalueringen viser at analysegruppen er satt sammen på en hensiktsmessig måte. Dette gjelder både i forhold til tematisk dekning på medlemmene, geografisk dekning og størrelsen på gruppen. FASS har i stor grad har oversikt over alle de personene som er relevante å spørre om bidrag.

Det er et godt forhold mellom FASS og departementet og Sametinget. FASS sin dialog med brukerne foregår først og fremst i forbindelse med lanseringen av rapportserien. Dialogen er primært med departementet og Sametinget, men ellers er det lite systematisk kontakt med

de øvrige brukerne om deres behov. For å lage en rapport som er mest mulig relevant for politikkutvikling, ønsker FASS å få enda flere innspill fra departementet og Sametinget om mulige temaer.

Rollefordelingen mellom SSBs rapport om samisk statistikk og rapportserien "Samiske tall forteller" fungerer godt. De to arbeidene er separate arbeider som på hver sin måte gir viktige bidrag og utfyller hverandre.

5. Måloppnåelse og effekt

I kapittel 3 ble det konkludert med at rapportserien treffer målgruppene spesifisert i formålet. I dette kapitlet skal vi se nærmere på hva brukerne mener om innholdet i rapportserien og hvordan det er fremstilt.

Dette vil bli gjort i form av om brukerne er fornøyde med rapportseriens brukervennlighet og tematikk. Deretter vil vi diskutere effekten av rapportserien i form av påvirkningen på det offentlige ordsiftet.

5.1 BRUKERVENNLIGHET

I figuren under ser vi at det store flertallet av respondenter er i noen grad eller stor grad enig i påstandene om brukervennlighet. Allikevel mener vi i Oxford Research at det er stort potensiale for å utvide brukergruppen ved å gjøre rapportserien mer brukervennlig og enklere. Vi kommer tilbake til metoder for å oppnå økt brukervennlighet i kapittel 6.

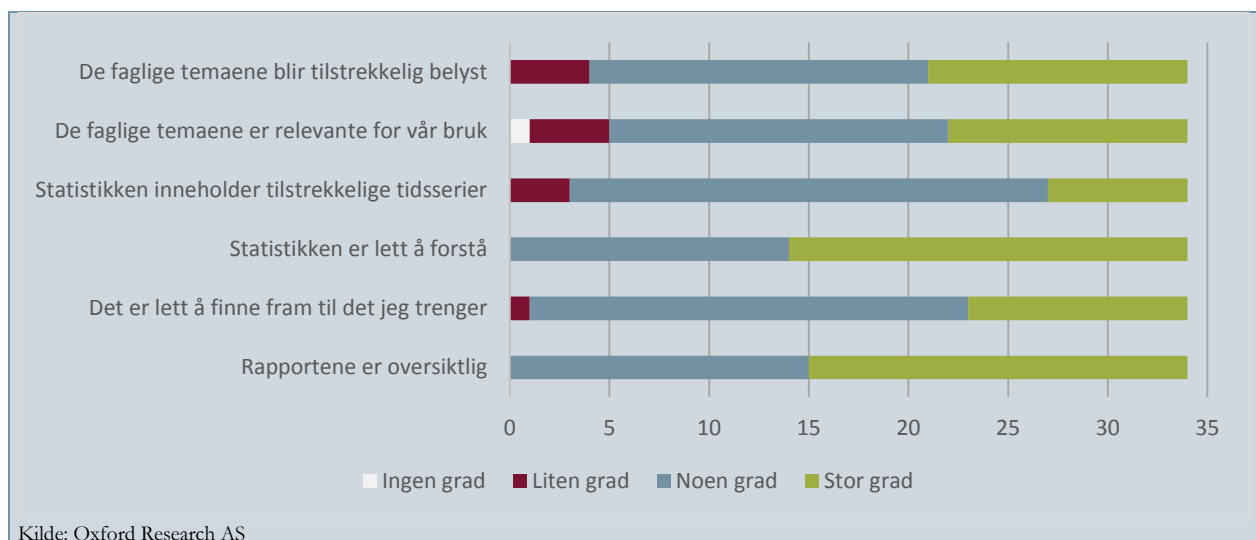
En mer tiltrekkende layout har blitt etterspurt av flere, og en etterspør oversikt over forfattere

og artikler i begynnelsen av rapporten.

5.2 TEMATIKK

En observasjon vi har gjort gjennom mange intervjuer er at artiklene som publiseres i rapportserien har ingen andre forum. Altså er det svært lite sannsynlig at denne type følgeforskning ville blitt gjort uten rapportserien. Rapportserien inneholder altså kunnskap som ellers ikke ville blitt samlet. Brukerne er i stor grad fornøyde med de faglige temaene som blir belyst i «samiske tall forteller», og kvaliteten på arbeidet. I datainnsamlingen har vi også kommet over en rekke ønsker om andre temaer som også kan dekkes i rapportserien, som kanskje ikke har kommet fram tidligere.

Figur 7: I hvilken grad er du enig i følgende påstander om "Samiske tall forteller"? (n = 34)

Rapportserien har et hovedtema per år hvor en går i dybden. Dette temaet rullerer, og er knyttet til et av de temaene gruppen er bedt om å dekke i mandatet. Det er begrenset hvor store endringer som skjer fra år til år, og en tilnærming med ulike hovedtemaer gjør dermed slik Oxford Research vurderer det at en får en tilfredsstillende dekning av de sentrale temaene over tid

Fra og med «Samiske tall forteller 6» inneholder rapportene også et kapittel med ukommentert statistikk som dekker de mest sentrale utviklingstrekkene på de resterende områdene.

For å finne ut hvilke temaer som skal være spesialtema er det viktigste utgangspunktet for analysegruppen de føringene som er gitt i paragraf to i mandatet for gruppen (se kapittel 4.1 for en detaljert oversikt). I tillegg får en som nevnt i kapittel 4.2 også noen innspill fra KMD og Sametinget knyttet til ønskede spesialtemaer. Særlig i det siste møtet med Sametinget fikk analysegruppen en del forslag. Ut over dette har en også noen samtaler med forskjellige aktører, men dette har ikke skjedd på en systematisk måte.

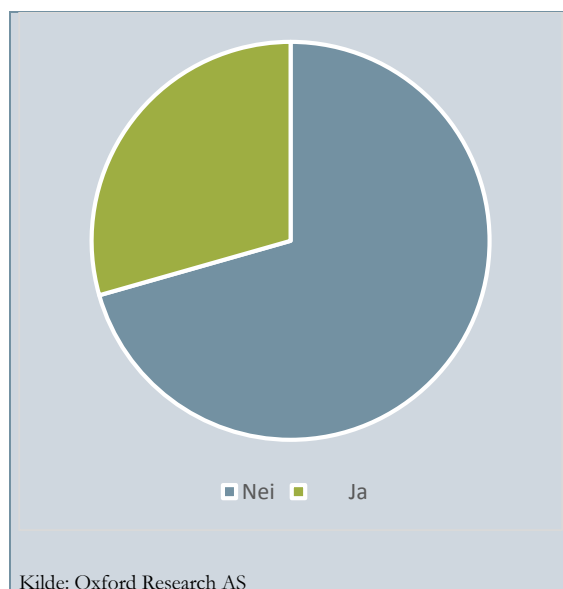
Med utgangspunkt i disse to kildene har analysegruppen en diskusjon om hva spesialtemaene bør være. FASS ser de ulike rapportseriene i sammenhengen, og legger vekt på å få dekket de mest sentrale temaene spesifisert i mandatet. I tillegg forsøker en også å velge tema som er aktuelle. Dette gjør at en blir mer politikkrelevant.

Som påpekt tidligere ønsker analysegruppen å få flere innspill fra Sametinget og departementet knyttet til hva som bør være spesialtemaer i rapportene. Dette vil gjøre det lettere for analysegruppen å sikre at en blir relevant samt å skape en god diskusjon med oppdragsgiverne. Andre enn disse kan også sende inn ønsker om temaer.

Det er begrenset hva FASS har mulighet til å samle inn av primærdata, og derfor er det ikke alltid de kan følge opp ønskede temaer. En mulighet vil være om analysegruppen kunne ta imot betalte oppdrag fra andre interesserte aktører, og gjennomføre mer dyptgående analyser, samt samle nye datamateriale.

Et annet tema som går igjen i flere intervjuer og kommentarer fra spørreundersøkelsen er ønske om tall for *forventet utvikling* på enkelte indikatorer. Dette kan også være svært ressurskrevende arbeid.

Figur 8: Er det noen relevante temaer som du ikke synes blir tilstrekkelig belyst? (n = 34)

Temaer respondentene ønsker mer analyser av:

- Kulturarv og museum
- Språkoverføring i hjemmet
- Utviklingen i bruk av samisk skriftspråk i privat og offentlig sammenheng.
- Årsaker til frafall i skolen i Finnmark
- Hvorvidt og hvordan det samiske samfunnet selv i handling (ansettelser osv) prioriterer samiskspråklige
- Hvilke lokalsamfunn har nytte av midlene som kanaliseres inn i det samiske

samfunnet? Hvor mange arbeidsplasser genereres ut fra samiske behov?

- Næringslivet i samiske områder
- Helse, omsorg, sosial inkluderende arbeidsliv
- Miljø og ressursforvaltning
- Energikonsultasjoner
- Om lesbiske, homofile, bifile og transpersoner i det samiske området
- Eldreomsorg for samer
- Mobbing

5.3 HVORDAN VIRKER RAPPORT- ENE PÅ DET OFFENTLIGE ORDSKIFTET OG MEDIENE?

Rapportserien “Samiske tall forteller” skal så langt som mulig gi en oversikt over og analyse av situasjonen og utviklingstrekk i det samiske samfunnet i Norge, blant annet som grunnlag for konsultasjoner og annen dialog mellom Sametinget og departementene.

Denne medieanalysen skal se på i hvilke sammenhenger rapporten blir brukt i norske medier og hvordan rapportene virker på det offentlige ordsiftet. Vi vil undersøke i hvilken grad rapporten blir brukt av samfunnsaktører for å sette dagsorden i mediene, og om rapporten blir spesielt nevnt i mediene.

Vi har benyttet analyseverktøyet Retriever for å analysere mediebildet for rapportserien ”Samiske tall forteller”. Retriever gir oss mulighet til å se totalbildet, sammenligne perioder, og se utviklingen for spørsmål som:

- Hva er effekten av publiseringen i antall redaksjonelle oppslag?
- Er det lokalmedier, regionalmedier eller nasjonale medier som henviser mest til rapporten?

- Er det de samme mediene som refererer til rapporten?
- Klarer rapporten å bli en nyhet i seg selv?
- Anvendes rapporten aktivt av politikere og andre samfunnsaktører for å skape oppmerksomhet til et saksfelt?
- Gir rapporten mer medieomtale av omtalte forhold, enn ellers.

Den kvalitative analysen begrenses til norsk-språklige artikler, da vi ikke har forutsetninger for å forstå innholdet i samiske tekster. Det er likevel foretatt et mediesøk på ”Sámi logut muiltalit” for å vise mediedekningen i samisk-språklige medier.

5.3.1 Del 1. Medieanalyse – norsk-språklige medier

Retriever har gjennom verktøyet ATEKST-Skandinavias største digitale nyhetsarkiv, og det er i dette arkivet vi har gjennomført søkene som danner grunnlag for denne medieanalysen. Søkene er foretatt i perioden fra første utgivelse av rapporten «Samiske tall forteller» i 2008 til dags dato 12. november 2015. Det er gitt ut totalt åtte rapporter i serien, siste i oktober 2015.

Vi har søkt i alle tilgjengelige kilder:

- Norsk papir, herunder rikspresse, regionalavis, lokalavis, magasin/tidsskrift, fagpresse, nyhetsbyrå og pressemeldinger.
- Norsk web
- Norsk tv/radio

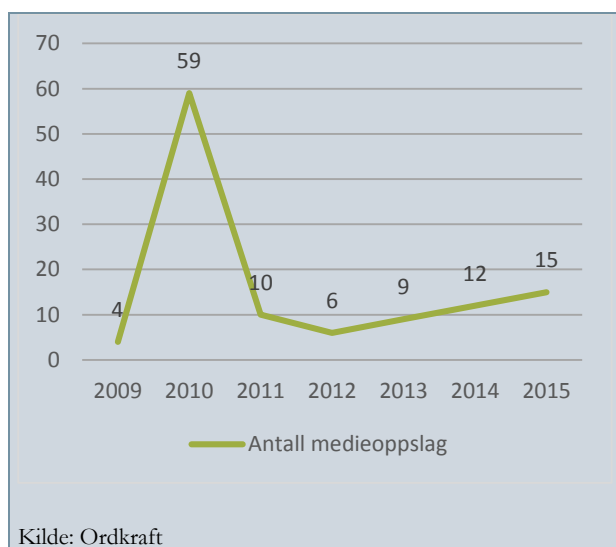
Vi har benyttet følgende søkeord for å få opp presise treff i mediedatabasen:

- ”Samiske tall forteller”
- ”Sámi logut muiltalit”

Søkeordet ”Samiske tall forteller” gir 115 treff i databasen. Søkeordet ”Sámi logut muitalit” gir 35 treff i databasen.

For å være presise, vil vi i den videre medieanalysen ta utgangspunkt i de 115 treffene på søkeordet ”Samiske tall forteller”.

Figur 9: Antall medieoppslag i norske medier fordelt per år i perioden 2009 – 2015

Det er i Retrievers database ikke registrert treff på ”Samiske tall forteller” før 2009.

I løpet av de åtte årene rapportserien har blitt gitt ut, er det totalt 115 medieoppslag om ”Samiske tall forteller”. Tabellen over viser fordeling av medieoppslag fordelt på de ulike årene. Antall oppslag varierer årlig fra 4 til 15, bortsett fra året 2010 hvor det er hele 59 medieoppslag om rapporten. Vi vil komme tilbake til hva som skiller 2010 fra de andre årene.

Et generelt inntrykk er at medieoppslagene de første årene stort sett følger i tiden like etter lanseringene av rapportene. De siste årene er det en tendens til at rapportene i større grad benyttes som kilde til saker som omtaler samis-

ke forhold gjennom hele året, og ikke bare i forbindelse med rapportlanseringene.

Den første rapporten ”Samiske tall forteller 1” oppnår ingen medieoppslag. Først ved lanseringen av rapport nummer 2 i oktober 2009, følger det medieoppslag, ett i NRK Sámi radio med tittelen ”Overleverte rapport om samisk statistikk” og ett om deler av innholdet i rapporten i Brønnøysunds Avis: ”Samer røyker mer”. Denne saken deles også på nettavisen deres, og oppnår oppslag som notis i Dagbladet. Denne notisen er eneste oppslag i rikspresen i hele perioden rapportserien er utgitt.

Som nevnt skiller 2010 seg ut med en betydelig større andel medieoppslag enn øvrige år. Vi har vurdert om det er noe i rapporten fra 2010 som skiller seg fra de andre. ”Samiske tall forteller 3” ser i tillegg til statistikken som følges fra år til år, spesielt på samiske medier, samiske valgmanntall og deltakelse i sametingsvalget. Når vi ser nærmere på de 59 medieoppslagene i 2010 er det én redaksjonell artikkel som sprer seg videre til andre medier og dermed bidrar til det høye antallet totalt. Det starter med et intervju i NRK Sámi Radio hvor FrPs gruppeleder i Sametinget bruker tall fra rapporten i 2010 til å hevde at barn presses til å være samer, og kobler dette til selvmordsstatistikk fra temaet helse i rapporten året før. Artikkelen ”Barn presses til å være samer” følges opp av flere medier, og det er spesielt nyhetssaken ”Ber Siv stanse samehets” som oppnår mange oppslag, med identiske artikler delt i hele 47 lokale nettaviser over hele landet. Saken oppnår stor lokal medieoppmerksomhet, men kommer ikke opp i det nasjonale nyhetsbildet. Saken er et eksempel på hvordan politikere bruker rapporten til å skape oppmerksomhet rundt samiske forhold.

Fra 2011 til i dag er medieoppslagene mer på det jevne. I 2011 er det 10 medieoppslag som i hovedsak omhandler forhold rundt utviklingen av samisk språkopplæring i skolen. I 2012 er

det 6 medieoppslag som omhandler samisk språk, men også demografiske forhold om fraflytting, som er blant temaene i rapport nummer 5. I 2013 følger 9 medieoppslag, også med fokus på språk. I 2014 øker oppslagene til 14, og fordeler seg mer jevnt ut over hele året. Fokus i artiklene dette året er fortsatt språk og flyttmønstre, men også tall om reindrift fra rapporten gir medieoppmerksomhet.

Så langt i 2015 har det vært 15 medieoppslag, 10 av disse er kommet etter lanseringen av rapport nummer 8 lansert 15. oktober. De fem første oppslagene før lansering viser i hovedsak til rapportserien som kilde, og bekrefter vår antakelse av at rapporten de siste årene nå er så godt kjent at den er etablert som kilde til andre mediasaker om samiske forhold. De 10 medieoppslagene som følger like før og etter lansering av den åttende rapporten, bekrefter at selve lanseringen får oppmerksomhet i media.

Vi vil videre se nærmere på oppslagene fordelt på kanaler og kilder.

Medieoppslag fordelt på kanaler

I hele perioden har det kun vært fem oppslag i papiraviser, de øvrige har vært på web. Det er ingen innslag på TV eller radio om rapportserien.

Tabell 2 Medieoppslag fordelt på kanaler

Kanaler	Antall
Papir	8
Web	107
TV/radio	0

Kilde: Ordkraft

Medieoppslag fordelt på kilder – papir

Oppslagene i papiraviser fordeler seg på to oppslag i 2009, to i 2012 og ett i 2014.

Tabell 3 Kilder- papir

Kilder	Antall
Altaposten	2
Brønnøysunds Avis	1
Dagbladet	1
Finnmark Dagblad	1
Snåsinga	1
Ávvir	1

Kilde: Ordkraft

Av de åtte medieoppslagene i papiraviser, er kun ett av dem i rikspresen. Artikkelen i Dagbladet er fra 2009 og i notisform under tittelen ”Samer røyker mer”. På to linjer vises det til en annen artikkel i Brønnøysunds avis og tall fra rapportserien. De åtte oppslagene fordeler seg fra 2009 til 2015, og viser til funn i rapportenes utgivelser nummer 2, 5, 7 og 8. Altså en viss spredning i oppslagene i tidshorisont, men et lavt antall totalt..

Medieoppslag fordelt på kilder – web

Når det gjelder medieoppslag på web, er det i hele tidsperioden 2008 – 2015 totalt 107 oppslag på web. Tabellen under viser kanalene med flest oppslag. NRK Sámi Radio topper lista med totalt 26 omtaler av rapportene, foran Kommunal- og moderniseringsdepartementet med 12 oppslag (i hovedsak pressemeldinger om lansering av rapportene), og Sagat med 10 medieoppslag. Deretter er det et gap ned til de neste kildene med to omtaler av rapporten. 23 kilder har kun en omtale av rapporten, mange av disse lokalmediene delte den samme artikkelen, ”Ber Siv stanse samehets”, som vi tidligere har omtalt.

Tabell 4 Kilder- web

Kilder	Antall
NRK Sámi Radio	26
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	12
Sagat	10
Avisa Nordland	2
NRK Troms	3
Nordlys	2
iFinnmark	2

Kilde: Ordkraft

Lokal, regional eller nasjonal mediedekning?

Medieanalysen viser en klar tendens til at medieoppslagene i hovedsak kommer i lokale og regionale medier nord i landet. Flest medieoppslag om rapportserien har NRK Sámi Radio, den samiske urfolksdivisjonen i Norges største mediebedrift. I ett tilfelle er det en enkelt nyhetssak som spres i lokale medier over hele landet.

Rapportserien lykkes i liten grad med å oppnå oppmerksomhet i nasjonale medier. Det er i hele perioden kun ett medieoppslag i det som kategoriseres som Rikspresse, en notis på to linjer i Dagbladet i 2009.

Blir rapporten en nyhet i seg selv?

Det første året lykkes ikke rapporten i å få noen medieoppslag, men i årene som følger lykkes rapportserien med å vekke oppmerksomhet i mediene.

Vår analyse viser at de fleste medieoppslagene kommer like i etterkant av lanseringene av rapportene hver høst. Det viser at lanseringene lykkes i å skape oppmerksomhet rundt rapporten i seg selv, om enn i et begrenset geografisk nedslagsfelt.

De siste årene registrerer vi også at rapportserien i økende grad benyttes som kilde til andre saker som omtaler samiske forhold, hvor vises til statistikk i de sju rapportene.

Ved lansering av de årlige rapportene har Sametinget invitert til pressekonferanse. Disse pressekonferansene er holdt på Sametinget i Karasjok. Grunnet lange geografiske avstander og sentralisering av de nasjonale mediene rundt Oslo, er det lite sannsynlig at pressekonferanser som gjennomføres i Karasjok vil dekkes av andre enn regionale og lokale medier.

5.3.2 Del 2. Mediedekning i samisk-språklige medier

Vi ønsker også å ha med en oversikt over medieoppslag i samisk-språklige medier. Fordi vi ikke har forutsetninger til å gå i dybden på sakene grunnet språket, vil denne analysen kun gjøres på et kvantitativt grunnlag.

Tabell 5 Antall medieoppslag i samisk-språklige medier fordelt per år i perioden 2009 – 2015

År	Antall
2009	1
2010	0
2011	1
2012	1
2013	5
2014	16
2015	11
Totalt	35

Kilde:, Ordkraft

10 av de 35 medieoppslagene er i den samisk-språklige papiravisen Ávvir. De tre siste oppslagene er websaker i NRK Sámi Radio. Hele 8 av 10 artikler i Ávvir er datert de to påfølgende dagene etter lansering av rapporten "Samiske tall forteller 7" 15. oktober 2014. Man kan ut fra dette tolke at lanseringen av denne rappor-

ten fikk stor oppmerksomhet i samiskspråklige medier. NRK Sámi Radio har også websak dagen etter lansering av samme rapport, så pressarbeidet som er gjort i forbindelse med lansering av rapport nummer 7 kan oppsummeres som vellykket i forhold til medieoppmerksomhet i samiskspråklige medier.

De øvrige rapportene har i liten grad oppnådd omtale i samiskspråklige medier.

5.4 OPPSUMMERING

Det store potensiale for utvidet bruk kan blant annet utløses ved å gjøre rapporten mer brukervennlig eller «populistisk». De som er brukere i dag er stort sett fornøyde med brukervennlighet, men antageligvis blir det lettere å trekke flere brukere om rapporten er enklere fremstilt. Dette blir nærmere diskutert i kapittel 6.

Tematisk er også brukerne fornøyde, men alle ønsker selvsagt mer oppmerksomhet rundt sine fagfelt. Vi vil anbefale at det blir satt opp kanaler for at publikum kan gi innspill til tematikk for rapportserien.

Å oppnå oppmerksomhet i mediene krever mer av aktørene i dagens medielandskap enn tidligere. Stadig flere organisasjoner og virksomheter profesjonaliserer sin kontakt med mediene.

Samtidig gir fremveksten av digitale medier økte mulighet for å nå ut med sine budskap gjennom de tradisjonelle mediene.

I denne analysen har vi vurdert medieoppslagene som nevner ”Samiske tall forteller”, både fordelt på type medier, ulike kilder og årstall. Vi har også sett nærmere på innholdet i medieoppslagene og hva det er som gjør at enkelte år skiller seg ut med flere oppslag.

At rapportene ”Samiske tall forteller” når fram i mediene, gjør at vi på generelt grunnlag kan anerkjenne arbeidet som ”Faglig analysegruppe for samisk statistikk” gjør for å aktualisere rapportens innhold. De har klart å skaffe medieoppmerksomhet rundt lanseringen av de årlige rapportene. Vi ser også at rapportserien har etablert seg i flere medier som en referanse og kilde når mediene omtaler samiske forhold.

Likevel mener vi det ligger et stort potensiale i å gjøre rapportserien enda bedre kjent, spesielt i nasjonale medier. Dette kan oppnås ved å jobbe mer strategisk med mediehåndtering, og utvikle innholdet i de enkelte rapportene til mer medievennlige saker. Lansering av rapportene gjennom pressekonferanser i mer sentrale strøk hvor det er lettere for rikspresen å delta vil være en annen mulighet.

6. Anbefalinger for videreutvikling

I dette kapitlet presenterer vi våre anbefalinger knyttet til hvordan en kan videreutvikle rapportserien «Samiske tall forteller» og arbeidet til FASS. Kapitlet tar for seg to hovedbolker:

- Generelle utviklingstiltak
- Strategiske kommunikasjonstiltak for hvordan en kan skape økt oppmerksomhet rundt og økt bruk av rapporten

I og med at rapportserien er lite kjent utenfor Sametinget, departementene og forskningsinstitusjoner, legger vi i dette kapitlet stor vekt på utvikling av strategiske kommunikasjonstiltak. Slike vil være svært viktige for å øke kjennskapen til og bruken av rapportserien.

De utviklingstiltakene vi foreslår varierer når det gjelder ressursbehov. En del av tiltakene er «lavthengende frukter» som kan gjennomføres uten de store kostnadene, mens andre tiltak krever mer ressurstilførsel sammenholdt med dagens budsjett.

6.1 GENERELLE UTVIKLINGSTILTAK

I det følgende ser vi nærmere på ulike tiltak som kan tas i bruk for å videreutvikle rapportserien og arbeidet til FASS. Vi går inn på:

- Utvikling av analysegruppen
- Lage kapittel med hovedutviklingstrekk
- Opplegg for innspill fra KMD og Sametinget
- Større geografisk spredning av presentasjoner
- Muligheter til å engasjere personer fra forskningsinstitutter

- Mer ressurser til kjøp av statistikk fra SSB
- Oversettelse av rapporten til engelsk
- Innhenting av internasjonale erfaringer

6.1.1 Utvikling av analysegruppen

Med tanke på å videreføre og utvikle arbeidet til analysegruppen på en mest mulig hensiktsmessig måte, er det om å gjøre å bevare en viss kontinuitet samtidig som en får inn noen nye personer som kan bidra med friske impulser. Oxford Research anbefaler at 2-3 av medlemmene fortsetter for å ivareta kontinuiteten i arbeidet. Med tanke på utviklingen av rapportserien, er det viktig at SSB fortsatt har en representant. Dette er noe som alle medlemmene fra de resterende institusjonene understreker. SSBs rolle er særlig viktig i forhold til utvikling av datagrunnlaget, noe som er direkte knyttet til hva det mulig å belyse og gjøre analyser på. I tillegg er SSBs deltakelse svært viktig med tanke på å gi en god oversikt over hva som finnes av analysemuligheter ut fra tilgjengelig statistikk.

Dagens medlemmer i analysegruppen er valgt ut fra tematisk- og statistikkfaglig kompetanse. For å nå ut med rapportserien til flere samt gjøre den mest mulig brukervennlig, anbefaler Oxford Research at det også inkluderes en person med kommunikasjonskompetanse i analysegruppen. Det vil skape bedre forutsetninger for å nå ut med arbeidet, og tilpasse det til aktører som i dag i liten grad benytter seg av rapportserien. Dette berøres mer inngående i kapittel 6.2.

6.1.2 Lage kapittel med hovedutviklingstrekk

For å få tydeliggjøre de mest sentrale utviklingstrekkene fra år til år, og gjøre rapporten mest mulig relevant for en bred brukergruppe, anbe-

faler Oxford Research at en også lager et kapittel der en kommenterer de mest sentrale utviklingstrekkene på alle de tematiske områdene som er en del av mandatet. Dette vil ikke kreve mye ekstra ressurser, men det vil øke nytteverdien av rapportene og gjøre at flere vil bli interessert i å lese dem fra år til år.

6.1.3 Opplegg for innspill fra KMD og Sametinget

Oxford Research anbefaler at KMD og Sametinget i dialog med analysegruppen blir enige om hvordan en kan lage et opplegg for innspill til mulige tematiske analyser og øvrige innspill til videreutvikling av rapportserien. Dette vil kreve lite ekstraressurser, og vil være et nyttig grep med tanke på å skape enda mer politikkrelevante analyser. Et mulig grep i denne sammenhengen kan være at Sametinget utarbeider toårsplaner til FASS som skisserer hva de har behov for av tematiske analyser.

6.1.4 Større geografisk spredning av presentasjonene

Både for å få økt dialog med brukerne og økt bruk av rapportserien, vil det være ønskelig å holde presentasjoner spredt på flere plasser i STN-området. Disse presentasjonene kan bli lagt til ulike kommuner i STN-området, og det kan gå på rundgang hvor presentasjonene foregår. Dette vil få flere til å komme og også gjøre at flere blir oppmerksom på hva som ligger i rapportserien. Oxford Research anbefaler at en tar i bruk et slikt formidlingsopplegg. Ut fra vår vurdering vil merkostnadene med det være begrenset sett i forholdet til hva en vil oppnå gjennom det.

6.1.5 Muligheter til å engasjere personer fra forskningsinstitutter

Gitt den budsjettrammen som FASS har i dag, er det utfordrende å engasjere personer som

arbeider ved forskningsinstitutter. Disse har høyere timepriser enn hva som er tilfelle for personer ved universiteter og høyskoler, noe som gjør at de relativt sett bruker en større andel av det tilgjengelige budsjettet. For å kunne engasjere personer fra forskningsinstituttene i større grad i de tilfellene hvor personer fra disse har spesialkompetanse, anbefaler Oxford Research at analysegruppens budsjett økes noe.

6.1.6 Mer ressurser til kjøp av statistikk fra SSB

Det finnes mye statistikk tilgjengelig hos SSB, men tilretteleggingen av statistikken koster penger. Det ligger dermed noen begrensninger på hva FASS har råd til å benytte, noe som igjen går ut over analysemulighetene. Rapportserien ville ha blitt bedre dersom en hadde hatt ressurser til å utnytte flere av de mulighetene som eksisterer hos SSB, mens som koster penger. Oxford Research anbefaler at FASS blir tilført noe mer midler slik at de i større grad kan benytte seg av de tilgjengelige mulighetene hos SSB.

6.1.7 Oversettelse av rapporten til engelsk

Internasjonalt er det også et fokus på minoriteter. For å formidle hva som skjer i Norge på feltet både over for offentlige aktører og forskningsmiljøer, anbefaler Oxford Research at FASS får tilført ressurser for å oversette rapporten til engelsk. Da vil materialet kunne brukes i en rekke internasjonale sammenhenger, noe som vil være relevant både for KMD, Sametinget og forskningsmiljøer.

6.1.8 Innhenting av internasjonale erfaringer

For å få innspill til hvordan en kan utvikle rapportserien vil det være nyttig å hente inn internasjonale erfaringer. Oxford Research anbefaler

at analysegruppen får tilført ressurser som gjør at de blir i stand til å kartlegge hvordan det jobbes med etnisk statistikk i andre land. I denne sammenhengen vil det være aktuelt å gjennomføre et studiebesøk i et utvalgt land som har kommet særlig langt på området.

6.2 STRATEGISKE KOMMUNIKASJONSTILTAK FOR ØKT OPPMERKSOMHET OG BRUK AV RAPPORTSERIEN

Med noen unntak er rapportserien lite kjent utenfor Sametinget, departementene og forskningsinstitusjoner. Ulike tiltak for å skape økt oppmerksomhet rundt og økt bruk av rapportserien blir dermed svært sentralt. I det videre ser vi nærmere på utviklingspotensialet for økt bruk av rapportserien i etablerte kanaler, potensielt nye kanaler og i mediene. Tiltakene som foreslås, er en anbefaling om hvordan det kan jobbes med kommunikasjon for å styrke rapportens tilgjengelighet overfor etablerte og nye potensielle målgrupper.

6.2.1 Kommunikasjonsstrategi

Det anbefales å etablere en kommunikasjonsstrategi for arbeidet, hvor viktigste målgrupper defineres, sammen med strategisk innhold, prioriterte kanalvalg og handlingsplan for gjennomføring av tiltak. En strategi vil være med på å tydeliggjøre kommunikasjonsarbeidet som kan bidra til økt oppmerksomhet rundt samisk statistikk generelt, og rundt lansering av rapportserien spesielt.

6.2.2 Design og tilgjengeliggjøring av rapportene

Det kan gjøres grep for å gjøre rapportens innhold lettere tilgjengelig, ved å tilpasse rapporten til de ulike målgruppene. Jo mer tilpasset i sin form, jo lettere er det å nå fram til de ulike mot-

takerne. En journalist i en travel redaksjon trenger lett tilgjengelig innhold med tydelige nyhetspoeng, mens en forsker ved et universitet er vant med og kan ønske å gå i dybden av innholdet. I tillegg ligger det et potensial i å lage rapporten i et mer tiltalende og popularisert design. Helhetlig design med økt bruk av bilder, illustrasjoner, grafer og tydelige inndelinger av de ulike temaene kan bidra til å øke lesbarheten og tilgjengeliggjøre innholdet i større grad. Det kan vurderes å lage en kortversjon av rapporten med de viktigste funn, aktuelle tabeller og illustrasjoner, som kan legges ved den ordinære rapporten ved publisering. Stadig flere leser rapporter og nyheter digitalt, så en lettere tilgjengelig digital versjon tilpasset for lesing på web kan også vurderes.

At flere av PDF-versjonene av rapportene som ligger publisert på nett i dag starter med den samiskspråklige delen, kan bidra til at norsk-språklige journalister og andre lesere faller av underveis, før de kommer til det relevante innholdet på sitt språk. Det kan vurderes å dele hver årlige rapport inn i to forskjellige PDF-dokumenter, framfor å samle begge språk i en felles PDF-versjon av rapporten.

6.2.3 Strategisk mediehåndtering

Mediene er en viktig kanal for å nå fram til beslutningstakere og befolkningen forøvrig. Rapportserien "Samiske tall forteller" oppnår mediedekning av rapporten, men det ligger potensialer for å nå ut til enda flere medier, ikke minst på det nasjonale plan. Dette kan nås ved å jobbe mer strategisk med mediehåndtering, parallelt med utvikling av innholdet i rapportene til mer medievennlige saker. Med det menes å gjøre litt av journalistenes jobb med å finne vinklinger og nyhetspoeng som gjør rapportens innhold lettere tilgjengelig for den enkelte journalist og redaksjon som mottar rapporten. Om redaksjonene mottar tips til saker hvor nyhetspoengene fremheves, sammen med lett til-

gjengelig statistikk og illustrasjonsbilder, øker det muligheten for at saken omtales.

Å etablere en mediestrategi for rapportserien som helhet, men ikke minst rundt lanseringene hver høst, vil kunne bidra til økt bruk av rapportserien i mediene, som kilde til statistikk, men også som interessant kilde for mediasaker rundt samiske forhold.

I følge årsrapporter fra Faglig analysegruppe for samisk statistikk, sendes en pressemelding om lansering av rapporten ut til over 100 institusjoner, aviser, etermedier, kommuner, fylkeskommuner, departementer, samiske organisasjoner, forskningsinstitusjoner, universiteter og høyskoler, samt SSB og andre interesserte. Rapportserien oppnår god oppmerksomhet rundt lansering av den årlige rapporten i samiskspråklige medier, samt andre medier i STN-området, men innholdet har potensial til å være interessant også for langt flere medier.

Ved å i større grad jobbe med medie- og nyhetspoeng i pressemeldingen, kan muligheten for flere medieoppslag øke. At pressekonferansene for lansering så langt er avholdt i Tromsø og Karasjok, begrenser mulighetene for å få nasjonale medier til å dekke rapportens lansering og innhold. Å flytte lanseringen til Oslo/eventuelt gjennomføre pressekonferanse begge steder – øker muligheten for nasjonale oppslag, fordi det er her de store redaksjonene er lokalisert. Å gjøre det lett for en redaksjon å prioritere saken, er med på å bidra til flere medieoppslag.

Utover en ordinær pressekonferanse, kan lanseringen for eksempel lages som en event/et stunt som synliggjør noen av de aktuelle temaene i rapporten. Om det gjelder språk, som at færre velger samisk som førstespråk, kan man tenke kreativt rundt lanseringen, for eksempel gjennomføre pressemøtet på en skole med elever som gir sin kommentar om temaet. En an-

nen mulighet er å få sentrale politikere til å uttale seg om aktuelle temaer i rapporten, som så kan sendes ut som pressemelding med ferdige sitater som mediene kan bruke. Eksempelet fra medieanalysen om Siv Jensen som kommenterer en mediasak – viser at sentrale politikeres uttalelser om samiske forhold kan bidra til økt oppmerksomhet i medier over hele landet. Det samme gjelder også kjente og profilerte samiske personligheter, mediene prioriterer ofte kjente personer framfor andre nyhetspoeng.

Det kan også vurderes å lage egne nyhetsartikler på hvert av de aktuelle temaene i rapporten hvert år, gjerne med kommentarer fra sentrale kilder eller politikere, som kan brukes til proaktiv medieoppfølging. Om dere gjør litt av jobben for journalistene, er det lettere å oppnå oppmerksomhet og få spalteplass. Slike nyhetsartikler kan også brukes i egne kanaler, samt kanaler hos samarbeidspartnere, for eksempel departementets nettsider.

6.2.4 Egne kommunikasjonskanaler

Så langt vi har funnet, er det ikke etablert egne kommunikasjonskanaler for analysegruppens arbeid, men at det benyttes etablerte kommunikasjonskanaler hos samarbeidspartnere. For å øke kontrollen og få ut større potensialer, anbefaler vi at det vurderes å etablere egne kommunikasjonskanaler for arbeidet som gjøres i faglig analysegruppe og rapportserien.

Nettside

Det kan vurderes å etablere en egen nettside for rapportserien og arbeidet faglig analysegruppe gjør. I dag ligger rapportene publisert på departementets og Sametingets nettsider, men ved å ha en egen nettside med rapportene samlet, mer informasjon om de ulike temaene og egne nyhetsartikler publisert, økes tilgjengeligheten av rapporten. Nettsidene kan også ha en egen pressebank, med aktuelle bilder, videoer, tekster og kontaklinformasjon lett tilgjengelig for jour-

nalister. Nettsiden kan også søkeroptimaliseres for å nå høyt opp i søkemotorer med relevante treff på søkeord som omhandles i rapportene. Det finnes en rekke publiseringsverktøy for web, flere av dem gratis, som enkelt kan benyttes for å etablere en egen nettside.

Nyhetsbrev

Å etablere et eget nyhetsbrev for rapportserien, kan være med på å spre innholdet fra rapporten til mange interesserte målgrupper. Med nyhetsbrev på e-post kan du nå ut til en stor målgruppe på kort tid og til en lav kostnad. Å bygge epostliste kan ta noe tid første gang, men deretter har dere et effektivt verktøy for utsendelse av informasjon på jevnlig basis. Ikke minst kan enkeltpersoner, journalister og organisasjonen selv melde seg som abonnent av nyhetsbrevet for å holde seg oppdatert på informasjon fra faggruppen.

Sosiale medier

Sosiale medier er i dag en naturlig del av nordmenns hverdag. Det er en effektiv og billig måte å nå ut med informasjon til mange målgrupper, og er ikke minst en god arena for å etablere kommunikasjon og dialog med valgte målgrupper. Det bør prioriteres kanaler som har størst mulig effekt til en lavest mulig kostnad.

Facebook

Å etablere en egen Facebookside ”Samiske tall forteller” – hvor innhold fra rapportene deles, kommenteres og spres, kan være en måte å tilgjengeliggjøre rapportserien overfor flere og andre målgrupper. Innhold fra rapporten kan deles organisk, eventuelt deles med helt konkrete målgrupper gjennom betalt fremming i sosiale medier. På en slik side kan relevant innhold fra rapporten deles gjennom hele året, og dere kan også synliggjøre medieoppslag, debattinnlegg og andre saker med relevant innhold.

Relevant innhold fra rapportene kan også aktivt deles med andre etablerte Facebooksider med

samiske tema og som har mange følgere, som for eksempel Facebooksiden Samisk informasjonscentrum, Samiske veivisere eller siden til Samisk hus Oslo.

Twitter

Dersom et mål er å nå direkte ut til medier og beslutningstakere, kan det også vurderes å etablere en Twitterkonto. Små nyhetsmeldinger med 140 tegn kan deles direkte med redaktører, journalister, redaksjoner og sentrale politikere, og det er også en kanal som egner seg godt for dialog og debatt.

6.2.5 Samarbeidspartneres kommunikasjonskanaler

Innholdet av rapportserien kan også deles i kommunikasjonskanaler til etablerte samarbeidspartnere. Det gjøres til en viss grad i dag, gjennom at rapportserien er tilgjengelig på nettsidene til Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet. På departementets sider ligger i dag informasjon om analysegruppen, samt lenke til PDF-versjoner av rapportene. På Sametingets nettsider ligger det en rekke nyhetsartikler når du søker på Samiske tall forteller, men ingen hovedside om rapportserien. Om det opprettes egen nettside for rapportserien, kan dette også lenkes til fra departementets og Sametingets side. Men det ligger potensialer i å samle enda mer relevant informasjon på eksisterende plattformer til samarbeidspartnere, for eksempel eget meny punkt for rapportserien på departementet og Sametingets nettsider.

I tillegg kan rapportseriens innhold deles på øvrige kommunikasjonskanaler hos de mest sentrale samarbeidspartnere, som sosiale medier og nyhetsbrev. Analysegruppen kan også invitere seg til aktuelle seminarer og konferanser for å dele informasjon og holde foredrag om relevante tema. Det kan også vurderes deltakelse på

samiske kulturfestivaler med informasjon og stands.

6.2.6 Oppsummering kommunikasjons tiltak

Vi har nevnt en rekke konkrete tips og råd for forbedringspotensialer når det kommer til kommunikasjon. Enkelte tiltak er lavthengende frukter som kan gjennomføres uten de store kostnadene, mens andre tiltak krever mer. En klar anbefaling vil være å etablere en kommuni-

kasjonsstrategi for analysegruppens arbeid og rapportserien, som prioriterer ulike tiltak og en handlingsplan for hvordan de ulike kanalene bør brukes. Det kan kanskje benyttes interne kommunikasjonsressurser i Sametinget eller KMD til dette arbeidet, alternativt finnes det mange kommunikasjonsmiljøer som kan bistå i dette arbeidet. Det kan også vurderes å hente inn en kommunikasjonsressurs direkte inn i analysegruppen, som kan få særskilt ansvar for kommunikasjons tiltak i arbeidet med rapportserien.

7. Konklusjon

Hovedformålet med denne evalueringen har vært å evaluere om ordningen med den faglige analysegruppen for samisk statistikk og publikasjonen «Samiske tall forteller» fungerer i tråd med de nåværende retningslinjene for gruppen. Evalueringen har tatt for seg følgende hovedproblemstillinger:

- Hvem bruker rapporten?
- I hvilke sammenheng blir rapporten brukt?
- Er rapportene brukervennlige?
- Hvordan virker rapportene på det offentlige ordskiftet og mediene?
- Fungerer organiseringen av ”Faglig analysegruppe for samisk statistikk”
- Hvordan er ressursbruken til gruppen?

I tråd med vår evalueringsmodell (se kapittel 1.3) har vi gruppert disse problemstillingene i tre grupper:

- Relevans (problemstilling 1 og 2)
- Effektivitet og organisering (problemstilling 5 og 6)
- Måloppnåelse og effekt (problemstilling 3 og 4)

7.1 RELEVANS

Rapportserien ”Samiske tall forteller” når de målgruppene som er spesifisert i formålet. Dette gjelder Sametinget og departementer. Spesielt Sametinget er en stor brukergruppe, hvor rapportserien er godt kjent blant de ansatte. Andre institusjoner bruker rapportserien i mindre grad. Med noen unntak er rapportserien lite kjent utenfor Sametinget, departementene og forskningsinstitusjoner.

Det finnes en håndfull «superbrukere» av rapportserien, men de fleste bruker den bare 1-5 ganger i året. Rapportserien brukes først og fremst som kilde i saksbehandling og som oppslagsverk. Den er også mye brukt som argumentasjon i saksføring i Sametinget. Det blir sett på som en stor fordel å kunne henvise til forskningen, og dermed slippe mange unødvendige diskusjoner.

7.2 EFFEKTIVITET OG ORGANISERING

«Samiske tall forteller» gir svært god valuta for pengene. Det legges ned et betydelig arbeid fra analysegruppen sin side, og det er et sterkt personlig engasjement knyttet til arbeidet. En konsekvens av dette er at analysegruppen jobber effektivt ut fra de ressursene som en har.

Analysegruppen er satt sammen på en hensiktsmessig måte. Dette gjelder både i forhold til tematisk dekning på medlemmene, geografisk dekning og størrelsen på gruppen. FASS har i stor grad oversikt over alle de personene som er relevante å spørre om bidrag til skriving av artikler.

Det er et godt forhold mellom FASS og departementet og Sametinget. FASS sin dialog med brukerne foregår først og fremst i forbindelse med lanseringen av rapportserien. Dialogen er primært med departementet og Sametinget, men ellers er det lite systematisk kontakt med de øvrige brukerne om deres behov.

Rollefordelingen mellom SSBs rapport om samisk statistikk og rapportserien ”Samiske tall forteller” fungerer godt. De to arbeidene er separate arbeider som hver på sin måte gir viktige bidrag og utfyller hverandre.

7.3 MÅLOPPNÅELSE OG EFFEKT

Det er en kjernegruppe av brukere i Sametinget, departementene og forskningsinstitusjoner. Det store potensiale for utvidet bruk kan blant annet utløses ved å gjøre rapporten mer brukervennlig eller «populistisk». De som er brukere i dag er stort sett fornøyde med brukervennlighet, men antageligvis blir det lettere å trekke flere brukere om rapporten er enklere fremstilt.

Tematisk er brukerne fornøyde, men alle ønsker mer oppmerksomhet rundt sine fagfelt. Å oppnå oppmerksomhet i mediene krever mer av aktørene i dagens medielandskap enn tidligere. Stadig flere organisasjoner og virksomheter profesjonaliserer sin kontakt med mediene. Samtidig gir fremveksten av digitale medier økte mulighet for å nå ut med sine budskap gjennom de tradisjonelle mediene.

Evalueringen viser at rapportene ”Samiske tall forteller” når fram i mediene. FASS har klart å skaffe medieoppmerksomhet rundt lanseringen av de årlige rapportene. Vi ser også at rapportserien har etablert seg i flere medier som en referanse og kilde når mediene omtaler samiske forhold.

7.4 FORSLAG TIL VIDEREUTVIKLING

I evalueringen har vi flere forskjellige forslag til hvordan rapportserien og arbeidet til FASS kan videreutvikles:

- 2-3 av medlemmene i analysegruppen bør fortsette, mens resten bør bli nye for å få inn nye impulser. Det bør inkluderes en person med kommunikasjonskompetanse.

- Det bør lages et kapittel som summerer opp hovedutviklingstrekk på de områdene hvor rapporten ikke går i dybden.
- KMD og Sametinget bør i dialog med analysegruppen lage et opplegg for innspill til mulige tematiske analyser og øvrige innspill til videreutvikling.
- Det bør bli større geografisk spredning av presentasjonene av rapporten
- Det bør bli større muligheter til å engasjere personer fra forskningsinstitutter
- Det bør bli mer ressurser til kjøp av statistikk fra SSB. Dette vil gi bedre analysemuligheter
- Det bør gis midler til oversettelse av rapporten til engelsk og innhenting av internasjonale erfaringer

Som påpekt er rapportserien lite kjent utenfor Sametinget, departementene og forskningsinstitusjoner. Ulike tiltak for å skape økt oppmerksomhet rundt og økt bruk av rapportserien blir dermed svært sentralt. For å lykkes med dette foreslår vi at en:

- Etablerer en kommunikasjonsstrategi for arbeidet.
- Gjør rapportens innhold lettere tilgjengelig ved å skreddersy rapporten til de ulike målgruppene.
- Jobber mer strategisk med mediehåndtering, parallelt med utvikling av innholdet i rapportene til mer medievennlige saker.
- Etablerer egne kommunikasjonskanaler for arbeidet. Alternativer her er egen nettside, nyhetsbrev, Facebook-side og bruk av Twitter.
- Innholdet i rapportserien kan også deles i kommunikasjonskanaler til etablerte samarbeidspartnere.

Vedlegg 1 - Spørreundersøkelse

Hvor får du mest nyttig informasjon om sentrale utviklingstrekk i samiske områder? (vennligst velg ut de tre viktigste)

**(Oppgi gjerne flere svar)
(Velg 1-3 svaralternativer)**

- ☐ Statistikk
- ☐ Analyser
- ☐ Konferanser/Seminar
- ☐ Møter med andre offentlige aktører (kommuner, fylkeskommune, reindriftsforvaltning, etc.)
- ☐ Møter med academia og/-eller forskningsinstitutter
- ☐ Har ikke behov for informasjon om utviklingstrekk i samiske områder

Annet:

I hvilken grad har du behov følgende type informasjon om samiske forhold i ditt arbeid?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ingen	Liten grad	Noen grad	Stor grad
Statistikk	☐	☐	☐	☐
Analyser og rapporter	☐	☐	☐	☐
Planer og strategier fra andre offentlige aktører	☐	☐	☐	☐

Annet (vennligst spesifiser)

Kjenner du til rapportserien "Samiske tall forteller"?

(Oppgi kun ett svar)

Ja

☐

Nei - Gå til 13

☐

Er det behov for rapportserien "Samiske tall forteller"?

(Oppgi kun ett svar)

Ja

☐

Nei (vennligst begrunn hvorfor)

Bruker du andre kilder til statistikk og analyse om samiske områder enn rapportserien "Samiske tall forteller"?

(Oppgi kun ett svar)

Nei

☐

Ja, (vennligst spesifiser)

Hvor ofte bruker du rapportserien «Samiske tall forteller»?

(Oppgi kun ett svar)

Mer enn 40
ganger i året

☐

11-40 ganger i
året

☐

6-10 ganger i
året

☐

3-5 ganger i
året

☐

1-2 ganger i
året

☐

Aldri

☐

Har du deltatt på presentasjoner av rapportserien "Samiske tall forteller"?

(Oppgi kun ett svar)

Ja

☐

Nei

☐

Hvordan bruker du rapportserien "Samiske tall forteller"? (flere alternativer mulig)

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Som oppslagsverk
- ☐ Som kilde i saksbehandling
- ☐ Som grunnlag for å utforme planer og strategier
- ☐ Til forsknings- og utredningsformål
- ☐ Konsultasjoner
- ☐ Budsjettpreparasjon
- ☐ Tiltaksutvikling

Andre formål (vennligst spesifiser)

Rapportserien "Samiske tall forteller" er delt i to hoveddeler, en statistisk del og en analytisk del. I hvilken grad er du enig i følgende påstander?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig
Statistikken gir en god oversikt over situasjonen og utviklings- trekk i det samiske samfunnet i Norge	☐	☐	☐	☐
Analysene gir en god oversikt over situasjonen og utviklingstrekk i det samiske samfunnet i Norge	☐	☐	☐	☐

Er det noen relevante temaer som du ikke synes blir tilstrekkelig belyst?

(Oppgi kun ett svar)

Nei

☐

Ja (vennligst spesifiser)

I hvilken grad er du enig i følgende påstander om rapportserien "Samiske tall forteller"?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ingen grad	Liten grad	Noen grad	Stor grad
Rapportene er oversiktlig	☐	☐	☐	☐

Det er lett å finne fram til det jeg trenger

☐☐☐☐

Statistikken er lett å forstå

☐☐☐☐

Statistikken inneholder tilstrekkelige tidsserier

☐☐☐☐

De faglige temaene er relevante for vår bruk

☐☐☐☐

De faglige temaene blir tilstrekkelig belyst

☐☐☐☐

Har du noen innspill til hvordan rapportserien "Samiske tall forteller" kan videreutvikles? Er det noen spesielle barrierer for økt bruk av rapportserien?

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare på undersøkelsen!

Vedlegg 2 – Intervjuguide

Intervjuguide - Om rapportserien «Samiske tall forteller»

Fra kommunal- og moderniseringsdepartementet har Oxford Research fått i oppgave å gjennomføre en evaluering av rapportserien «Samiske tall forteller» og det arbeidet som gjennomføres av den faglige analysegruppen. Departementet har bedt oss om å belyse seks spørsmål:

1. Hvem bruker rapporten?
2. I hvilke sammenheng blir rapporten brukt?
3. Er rapportene brukervennlig?
4. Hvordan virker rapportene på det offentlige ordskiftet og mediene?
5. Fungerer organiseringen av »Faglig analysegruppe for samisk statistikk«?
6. Hvordan er ressursbruken til gruppen?

RELEVANS

1. Hva er din kjennskap til rapportserien «Samiske tall forteller»? (ikke analysegruppen)
2. Hva er behovet/har dere behov for en rapportserie som spesialiserer seg på samisk statistikk?
3. Hovedmålsettingene til rapportserien er:
 - Gi en oversikt over og analyse av situasjon og utviklingstrekk i det samiske samfunnet i Norge.
 - Bidra til økt kunnskap som kan brukes av regjeringen og Sametinget i det samepolitiske arbeidet, både i konsultasjoner, budsjettforberedelser og tiltaksutvikling.

I hvilken grad er målsetningene til rapportserien relevante? Er det andre målsetninger som burde vært dekket?

4. I hvilke sammenheng blir rapporten brukt? Blir statistikken brukt i anledning avgjørelser relatert til den samiske minoriteten?
5. Hvor ofte benytter dere rapporten?
6. Hva må til for å få en rapportserie som er mest mulig relevant for brukerne?
7. Har dere noen andre kilder til samisk statistikk?

EFFEKTIVITET OG ORGANISERING (IKKE BRUKERNE)

8. Hvordan er samarbeidet mellom «Faglig analysegruppe for samisk statistikk» og departementene?
9. Hvordan jobber gruppen med faglig utvikling av statistikken?
10. I hvilken grad er «Faglig analysegruppe for samisk statistikk» satt sammen på en hensiktsmessig måte både faglig og geografisk? Dekkes de mest relevante statistikkområdene? Hvordan innhentes eventuelt tematisk ekspertise?
11. Synes du at dere har funnet en god balanse mellom de faste temaene og de rullerende temaene?

12. Hvilken dialog har analysegruppen med brukerne av statistikken om hva de har bruk for når det tematiske områder samt hvordan framstillingen og brukervennligheten oppleves?
13. Hvordan går dere fram for å finne ut hva som skal være spesialtema i rapportserien?
14. Hvordan fungerer rollefordelingen mellom SSBs rapport om samisk statistikk og rapportserien «Samiske tall forteller»?
15. I hvilken grad har dere tilstrekkelig med ressurser for å utføre arbeidet? På hvilken måte kunne dere utvikle rapportserien dersom dere fikk mer midler tilgjengelig?

MÅLOPPNÅELSE OG EFFEKT

16. Hvem bruker rapportene?
17. Er rapportene brukervennlig?
18. Har dere noe inntrykk av hvordan rapportserien virker på det offentlige ordskiftet og mediene?
19. Er de faglige temaene relevante for deres bruk?
20. Blir de faglige temaene tilstrekkelig belyst? I hvilken grad gir statistikken et godt innblikk i utviklingen over tid? Er det en god balanse mellom de faste temaene og de rullerende temaene?
21. Er det noen relevante tema som ikke blir belyst?
22. Kan du trekke frem noen spesielle barrierer for økt bruk av rapportserien?

DANMARK

Oxford Research A/S
Falkoner Allé 20
2000 Frederiksberg
Danmark
Tel: (+45) 3369 1369
office@oxfordresearch.dk

NORGE

Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
Norge
Tel: (+47) 4000 5793
post@oxford.no

SVERIGE

Oxford Research AB
Norrandsgatan 11
103 93 Stockholm
Sverige
Tel: (+46) 08 240 700
office@oxfordresearch.se

FINLAND

Oxford Research Oy
Fredrikinkatu 61a
00100 Helsinki
Finland
www.oxfordresearch.fi
office@oxfordresearch.fi

BRUXELLES

Oxford Research
C/o ENSR
5. Rue Archimède
Box 4, 1000 Brussels
www.oxfordresearch.eu
office@oxfordresearch.eu

LATVIJA

Baltijas Konsultācijas, SIA
Vīlandes iela 6-1
LV-1010, Rīga, Latvija
Tel.: (+371) 67338804
info@balticconsulting.com
www.balticconsulting.com